



**KADINA YÖNELİK
ŞİDDET KARŞISINDA
YASAL
HAKLARIMIZ**

KADINA YÖNELİK ŞİDDET KARŞISINDA YASAL HAKLARIMIZ

Şiddetsiz, eşit ve özgür bir dünya için...

Yazarlar

Huriye Karabacak- Nisan Kuyucu

Katkıda Bulunanlar

Zekiye Karaca Boz, Figen Demir Çıra, Gülay Coşkun Tan, Nihan Damarlı ve
Sibel Güneş

Bu kitapçık, Kadın Dayanışma Vakfı'nın izni olmadan, kısmen de olsa, fotokopi, film vb. elektronik ve mekanik yöntemlerle çoğaltılamaz; kitapçıktan kaynak göstermek kaydıyla yararlanılabilir.

Ankara, 2018 (Güncellenmiş Baskı)

İlk Basım: 2017

Tasarım: Ceket Medya

www.ceketmedya.com

Baskı: Şen Matbaa

Demirtepe-ANKARA

Sertifika No: 14251



"Bu yayın Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Kadın Dayanışma Vakfı sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir"

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

İÇİNDEKİLER

1. Kadına Yönelik Şiddet Nedir?	4
2. Kadına Yönelik Şiddet Karşısında Haklarımız.....	5
2.1. Psikolojik Şiddet Karşısında Yasal Haklarımız.....	6
2.2. Fiziksel Şiddet Karşısında Yasal Haklarımız.....	10
2.3. Cinsel Şiddet Karşısında Yasal Haklarımız.....	13
2.4. Ekonomik Şiddete Karşı Yasal Haklarımız	19
2.5. Diğer Yaygın Şiddet Biçimleri Karşısında Yasal Haklarımız.....	25
A. Tek Taraflı Israrlı Takip	
B. Mobbing (Yıldırma)	26
C. Flört Şiddeti.....	28
D. Dijital Şiddet	30
E. Kadın Ticareti	32
3. Yasal Yollara Başvururken Dikkat Etmemiz Gerekenler	35
4. Dilekçe Örnekleri.....	42

"Kadına Yönelik Şiddet Karşısında Yasal Haklarımız" kitapçığı, biz kadınların gerek ev içinde gerekse kamusal alanda şiddete maruz kaldığımızda ihtiyaç duyabileceğimiz temel yasal haklarımıza dair bilgilennemiz için hazırlandı. Bu kitapçıkta psikolojik, fiziksel, cinsel veya ekonomik şiddete ya da tek taraflı ısrarlı takibe, flört şiddetine, dijital şiddete, mobbinge (yıldırma) ve kadın ticaretine maruz kaldığımızda başvurabileceğimiz hukuki yollar ve bu başvurularda dikkat etmemiz gereken temel noktalar açıklanıyor. Daha ayrıntılı bilgi ve açıklamaya ihtiyaç duyduğumuzda hukuki destek almamızın yararlı olacağını unutmayalım. Ücretsiz hukuki destek için Kadın Dayanışma Vakfı'na başvurabiliriz.

1. Kadına Yönelik Şiddet Nedir?

Şiddete maruz kalıp kalmadığımızı anlamak her zaman kolay olmayabilir. Bazen maruz kaldığımız şiddetin türünün ne olduğunu bilemeyebiliriz. Maruz kaldığımız olayın şiddet olduğunu fark etmek şiddetle mücadele edebilmemizin ilk şartıdır. Aşağıdaki kısa tanımlar şiddete maruz kalıp kalmadığımızı anlamamıza yardımcı olabilir. Bu konuda daha ayrıntılı bilgi için yine Vakfımız tarafından hazırlanan "Kadına Yönelik Şiddet Nedir?" başlıklı kitapçığa bakabiliriz.

Kadına Yönelik Şiddet

Kadına yönelik şiddet bize fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar veya acı veren/verebilecek her türlü eylemdir. Zarara uğratılmakla tehdit edilmemiz, bir şeyleri yapmaya zorlanmamız ya da yapmak istediğimiz bir şeyi yapmamıza engel olunması, bir yere kapatılmamız da şiddettir. Bunlar sadece kadın olduğumuz için başımıza gelir, biz bir şey yaptığımız ya da yapmadığımız için değil. Bu şiddet bazen evde bazen dışarıda gerçekleşir. Nerede olursa olsun bize zarar veren bu tür eylemlere kadına yönelik şiddet adı verilir.

Ev İçi Şiddet

Kadına yönelik şiddet evde de dışarıda da gerçekleşebilir. Ancak aynı evde birlikte yaşasak da yaşamasak da aile bireylerimizden, eski ya da şimdiki eşimizden, partnerimizden, sevgilimizden bize yönelen her türlü psikolojik, fiziksel, cinsel veya ekonomik şiddet "ev içi şiddet" olarak ayrıca tanımlanmaktadır.

2. Kadına Yönelik Şiddet Karşısında Haklarımız

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Temel Yasal Düzenlemeler

Şiddetle mücadele ederken başvuracağımız yasal yollar maruz kaldığımız şiddet türüne ve yapmak istediklerimize göre değişir.

Kadına yönelik şiddete maruz kaldığımızda başvurabileceğimiz yasal düzenlemelerin başında 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun (*bundan sonra 6284 sayılı Kanun olarak anılacaktır*) gelir. 6284 sayılı Kanun özellikle şiddetle veya şiddet riskiyle karşı karşıya olduğumuz acil durumlarda korunmamız ve şiddet gerçekleştiğinde onu durdurmamız için pek çok imkan tanıyor.

Hakaret, tehdit, yaralama, taciz, tecavüz gibi bazı şiddet türleri ise ayrıca suç oluşturduklarından bu tür durumlarda 5237 sayılı Türk Ceza Kanunundan (*bundan sonra Ceza Kanunu olarak anılacaktır*) da yararlanabiliriz.

Evlenme, boşanma, çocukların velayeti, miras gibi alanlarda yaşadığımız baskı ve şiddete karşı ise 4721 sayılı Türk Medeni Kanunundan (*bundan sonra Medeni Kanun olarak anılacaktır*) yararlanabiliriz. Medeni Kanun, özellikle ekonomik şiddete maruz kaldığımızda ya da şiddet sebebiyle boşanmak istediğimizde önemli hale gelir.

Şimdi bu üç kanunun ve yeri geldikçe ilgili diğer kanunların farklı şiddet türleri bakımından bize ne gibi haklar sağladığına bakalım. Bu şiddet türlerinden biri ile karşılaştığımızda ilgili başlığa bakarak neler yapabileceğimizi öğrenebiliriz.

2.1. Psikolojik Şiddet Karşısında Yasal Haklarımız

Duygusal şiddet olarak da adlandırılan psikolojik şiddet üzerimizde gözle görünür izler bırakmaz. Ancak bu onun önemsiz olduğu ve zarar vermediği anlamına gelmez. Çünkü psikolojik şiddet ruh ve beden sağlığımızda ve duygularımızda derin ve bazen de kalıcı izler bırakabilir.

Genellikle psikolojik şiddetin ardından diğer şiddet türleri de gelir. Bu nedenle aşağıda yer alan örneklerden birini veya birkaçını yaşadığımızda sürekli hale gelmesine izin vermeden mutlaka içinde bulunduğumuz durumdan çıkmak için yollar aramalıyız. Bu her zaman kolay olmayabilir. Ama haklarımız ve başvurabileceğimiz yerler olduğunu bilmek bize güç verebilir.

Psikolojik şiddetin ne olduğunu örnekleriyle görelim:

- Yalnızken ve/veya başkalarının yanında bize bağırarak, hakaret etmek, küfretmek, aşağılamak, küçümsemek
- Tehdit etmek; bize ve/veya çocuklarımıza/yakınlarımıza şiddet uygulamakla/zarar vermekle/öldürmekle tehdit etmek. İstediklerini yapmazsak kendine zarar vermekle tehdit etmek. Çocuklarımızı almakla/kaçırmakla tehdit etmek
- Şantaj yapmak
- Başka kadınlarla kıyaslamak
- Nasıl giyineceğimize, nereye gideceğimize, kimlerle görüşeceğimize karar vermek; bu konularda baskı yapmak
- Kıskançlık bahanesiyle sürekli kontrol altında tutmak
- Arkadaşlarımızla/ailemizle/yakınlarımızla olan ilişkilerimizi sınırlamak (*izole etmek, yalnızlaşmamıza neden olmak*)
- Kendimizi geliştirmemize engel olmak
- Yaşadığımız şiddetin sorumlusu olarak yine bizi göstermek, bizi suçlamak
- Kültürel farklılıklarımızı reddetmek, bastırmaya çalışmak veya bu gerekçeyle kötü muamelede bulunmak
- Nerede olduğumuzu kontrol etmek

- Başka erkeklerle konuştuğumuzda öfkelenmek, sadakatsiz olduğumuz konusunda şüpheli olmak
- Evden çıkmayı yasaklamak, kilit altında tutmak
- Bizi kendi ailesiyle birlikte oturmaya zorlamak, aile konutunu birlikte seçmemek
- Çocuğumuzun gelişimi, eğitimi gibi konularda eşit söz hakkımızı kullandırmamak

6284 Sayılı Kanuna ve Medeni Kanuna Göre Neler Yapabiliriz?

- Psikolojik şiddete maruz kaldığımızda ilk olarak, 6284 sayılı Kanun kapsamında Aile Mahkemesine bir dilekçe ile (*Bkz. Ek-1: Dilekçe Örneği*) başvurarak, şiddet uygulayan kişinin psikolojik şiddet uygulamayı durdurması, şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması, psikolojik şiddeti iletişim araçları (*telefon, e-mail, Facebook, Twitter, Whatsapp ve diğer sosyal medya programları*) ile sürdürmemesi, varsa silahını teslim etmesi ve benzeri önleyici tedbir kararları ve geçici koruma ve barınma yeri sağlanması (*sığınağa yerleştirilme*) gibi koruyucu tedbir kararları aldırabiliriz. Bütün bu önlemlerin çocuklarımız için de alınmasını isteyebiliriz. Acil durumlarda Aile Mahkemesine veya Savcılığa gidemiyorsak en yakın polis veya jandarma karakoluna giderek bu Kanun kapsamında olaya uygun tedbirlerin alınmasını isteyebiliriz.
- Yine aynı Kanun kapsamında yaşadığımız şehrin Valiliğine ya da Kaymakamlığına ya da yaşadığımız şehirde varsa kısaca ŞÖNİM/KOZA olarak adlandırılan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerine ya da Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine başvurarak psikolojik, mesleki, hukuki ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesini, geçici maddi yardım yapılmasını, varsa çocuklarımızın korunması ve geçici kreş hizmeti verilmesini isteyebiliriz. Ayrıca Medeni Kanuna göre, çocuklarımızın korunması ile ilgili ihtiyaç varsa boşanma talep etmeden geçici velayetlerinin tarafımıza verilmesini de Aile Mahkemesinden isteyebiliriz. Başvuru yapacağımız yerlerin adreslerini internetten öğrenebiliriz ya da Kadın Dayanışma Vakfı'nı arayabiliriz.

- Psikolojik şiddet ev içinde de çeşitli bahanelerle sıklıkla uygulanmaktadır. Örneğin, evlendikten sonra erkeğin ailesi ile birlikte oturmaya zorlanıyorsa, oturacağımız konutun seçiminde birlikte karar vermemiz engelleniyor ya da çocuğumuzun hangi okula gönderileceğine ilişkin anlaşmazlığa düşüldüğünde bizim görüşümüz dikkate alınmıyor; kocamızın ya da ailedeki başka birinin görüşüne göre karar veriliyorsa, yine psikolojik şiddet söz konusudur. Bu durumlarda Aile Mahkemesine bir dilekçe ile başvurarak anlaşmazlığın giderilmesini, ailenin korunması ve eşit söz hakkımızı dikkate alan bir karar verilmesini isteyebiliriz.

Kıskançlık ve sadakatsizlik bahanesi ile de sık sık psikolojik şiddete maruz kalmaktayız. Eşler arasındaki sadakatsizlik, yani Medeni Kanundaki deyişle zina, sadece bir boşanma sebebi olup, Ceza Kanununa göre suç değildir. Eşlerin zina nedeniyle birbirlerine psikolojik, fiziksel, cinsel, ekonomik şiddet uygulama hakları yoktur; en fazla boşanma davası açılabilir. Zina nedeniyle boşanma davasını açan taraf aynı zamanda tazminat da talep edebilir.

Ceza Kanununa Göre Neler Yapabiliriz?

Hakaret, tehdit, şantaj, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, özel hayatın gizliliğini ihlal (özel bilgilerini, yazışmalarını ya da görüntülerini yaymak vb.) gibi psikolojik şiddet türleri Ceza Kanununa göre suçtur. Bu suçlara maruz kaldığımızda en yakın polis ya da jandarma karakoluna ya da Adliye binalarında hizmet veren Cumhuriyet Savcılıklarına giderek bir dilekçe ile şikâyette bulunup bu suçları işleyenlerin cezalandırılmalarını isteyebiliriz. Bu suçlardan bazıları bakımından **6 aylık şikâyet süresi** olduğunu unutmamalıyım. Peki, bu suçlar Ceza Kanununda nasıl tanımlanmıştır ve suç işleyenler nasıl cezalandırılır?

Ceza Kanunundaki suçlar için belirlenen cezalar her olayın kendi şartlarına göre indirim veya artırım sebepleri bulunması nedeniyle değişebilir. Bu nedenle aşağıda yazan cezalardan az ya da çok cezaya hükmedilebileceğini akılda tutmalıyız. Ayrıca belirtmek gerekir ki, kanunları tam olarak anlamak ve yorumlamak uzmanlık gerektirdiğinden Ceza Kanununun dilini anlamak zor olabilir. Bu nedenle Kadın Dayanışma Vakfı'nda ücretsiz olarak verilen hukuki danışmanlık desteğinden telefonla ya da yüz yüze görüşerek yararlanabiliriz.

Hakaret suçu (TCK md. 125): Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adlî para cezası ile cezalandırılır.

Hakaret suçu sadece yüze karşı sözlü olarak değil, mektup, e-posta, telefon mesajı (SMS) ile ve Facebook, Twitter, Whatsapp gibi sosyal medya programları aracılığı ile yazılı veya görüntülü olarak da işlenebilir. Basit hakaret şikâyete bağlı bir suçtur. Bu nedenle hakaretin ve hakaret edenin öğrenildiği tarihten itibaren en geç 6 ay içinde Savcılığa suç duyurusunda bulunmalıyız.

Kadınlara karşı özellikle dijital yolla (telefon, e-mail, Facebook Twitter, Whatsapp gibi sosyal medya programları gibi) işlenen ve psikolojik şiddet oluşturan suçlar aşağıda "**dijital şiddet**" başlığı altında ayrıca açıklanıyor.

Tehdit suçu (TCK md. 106): Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikâyeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adlî para cezasına hükümlenir.

Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu (TCK md. 109): Bir kimseyi hukuksal olarak aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakan kişiye, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Bu suç cinsel amaçla işlenirse cezada artırım yapılır. Örneğin, evimize gelen birisi ya da birlikte yaşadığımız eş, partner ya da sevgili evden çıkmamıza izin vermiyorsa, kapıyı üstümüze kilitliyorsa bu suç oluşur. Bizi eve kapatmasının sebebi taciz ya da tecavüz etmekse suçun cezası daha ağırdır.

Konut dokunulmazlığının ihlali suçu (TCK md. 116): Bir kimsenin konutuna, konutunun eklentilerine rızasına aykırı olarak giren veya rıza ile girdikten sonra buradan çıkmayan kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Örneğin, çilingire kapıyı açtırarak evimize giren kişi ya da misafir ettiğimiz ama gitmesini istememize rağmen evde kalmaya devam eden kişi bu suçu işlemiş olur.

2.2. Fiziksel Şiddet Karşısında Yasal Haklarımız

Kısaca bedenimize yönelik her türlü saldırıyı içeren fiziksel şiddet, doğrudan temasla ya da bir eşya, bir araç, bir hayvan ya da fiziksel üstünlüğün kullanılması ile korkutucu, tehdit edici bir beden dili, yüksek ses tonu ve tahakküm edici jest ve mimiklerle sergilenen her tür tutum ve davranışı içerir.

Kaba kuvvetin bir korkutma, sindirme ve yaptırım aracı olarak kullanılması olarak da tanımlayabileceğimiz fiziksel şiddetin en sık karşılaşılan biçimleri şunlardır:

- İtip kakmak, tokatlamak, tekmelemek, yumruklamak, hırpalamak, saçımızı çekmek, tartaklamak, bağırarak, kolunu bükme, boğazımızı sıkmak, bağlamak, sert bir cisim fırlatmak, vb.
- Kesici/vurucu aletlerle ya da yakıcı maddelerle (*kaynar su, kezzap, sigara, vb.*) bedenimize, yakınlarımıza ve eşyalara zarar vermek/zarar vermekle tehdit etmek
- Sağlık hizmetlerinden yararlanmamıza engel olmak suretiyle bedenimize zarar vermek
- Sağlıksız koşullarda yaşamaya mecbur bırakmak
- İntihar etmemiz için zorlamak
- Kasten öldürmek
- Çocuğumuzu düşürmemize neden olmak
- Sıkıştırmak, bir yere kilitlemek, tehlikeli bir yerde yalnız bırakmak, korktuğunuz bir şeyle baş başa bırakmak

6284 Sayılı Kanuna ve Medeni Kanuna Göre Neler Yapabiliriz?

- Fiziksel şiddet tehdidi altındaysak ya da fiziksel şiddete maruz kaldıysak ilk olarak 6284 sayılı Kanun kapsamında önleyici tedbirler alınması için Aile Mahkemesine başvurabiliriz. Bu tür durumlarda şiddet uygulayan kişinin şiddet tehdidini ve şiddete son vermesi; evden uzaklaştırılması; eve, işyerine ya da okula yaklaşmaması; varsa silahını karakola teslim etmesi gibi önleyici tedbirler alınarak şiddetin gerçekleşmemesi ya da tekrarlanmaması hedeflenir. Şiddet uygulayan kişi bu tedbirlere uymazsa hapsedilebilir.

- Fiziksel şiddete maruz kaldıysak Aile Mahkemesinden kendimize yönelik bazı koruyucu önlemlerin alınmasını da isteyebiliriz. Koruyucu önlemler çerçevesinde, geçici koruma sağlanmasını, işyerimizin değişmesini hatta kimlik bilgilerimizin değiştirilmesini, varsa çocuklarımızla birlikte kalabileceğimiz bir sığınacağın ya da başka bir barınma yerinin sağlanmasını, parasal yardımda bulunulmasını, psikolojik ya da hukuki rehberlik ve danışmanlık verilmesini talep edebiliriz. Acil durumlarda Aile Mahkemesine veya Savcılığa gidemiyorsak en yakın polis veya jandarma karakoluna giderek bu Kanun kapsamında olaya uygun tedbirleri almalarını isteyebiliriz.
- Yine aynı kanun kapsamında yaşadığımız şehrin Valiliğine ya da Kaymakamlığına ya da yaşadığımız şehirde varsa kısaca ŞÖNİM/KOZA olarak adlandırılan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerine ya da Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine başvurarak psikolojik, mesleki, hukuki ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesini, geçici maddi yardım yapılmasını, varsa çocuklarımızın korunması ve geçici kreş hizmeti verilmesini isteyebiliriz. Ayrıca Medeni Kanuna göre, çocuklarımızın korunması ile ilgili ihtiyaç varsa boşanma talep etmeden geçici velayetlerinin tarafımıza verilmesini de Aile Mahkemesinden isteyebiliriz. Başvuru yapacağımız yerlerin adreslerini internette öğrenebiliriz ya da Kadın Dayanışma Vakfı'nı arayabiliriz.
- Fiziksel şiddete uğradığımızda meydana gelen maddi ve manevi zararlar için de ayrıca Medeni Kanun ve Borçlar Kanunu uyarınca uğradığımız maddi ve manevi zararlar için Hukuk Mahkemesinde dava açarak tazminat talep edebiliriz.

Ceza Kanununa Göre Neler Yapabiliriz?

- Maruz kaldığımız fiziksel şiddet türlerinin hemen hepsi Ceza Kanununa göre suçtur. Bu nedenle fiziksel şiddete uğradığımızda en yakın polis ya da jandarma karakoluna, tedavi için hastaneye başvurmuşsak hastane polisine ya da Adliye binalarında hizmet veren Cumhuriyet Savcılıklarına giderek bir dilekçe ile şikâyette bulunup bu suçları işleyenlerin cezalandırılmalarını isteyebiliriz. Şikâyete bağlı suçlar bakımından **6 aylık şikâyet süresi** olduğunu unutmamalıyız.
- Fiziksel şiddetin niteliği ve sonuçlarına göre Ceza Kanununda çeşitli suç ve cezalar öngörülmüştür. Kadınlara karşı yaygın bir şekilde işlenen fiziksel şiddet türleri ve cezaları şöyledir:

Ceza Kanunundaki suçlar için belirlenmiş olan cezalar her olayın kendi şartlarına göre indirim veya artırım sebepleri bulunması halinde değişebilir. Bu nedenle burada yazan cezalardan az ya da çok cezaya hükmedilebileceğini akılda tutmalıyız.

Kadınlar olarak karşılaşılabileceğimiz en ağır fiziksel şiddet türü yaşam hakkımızın elimizden alınmasıdır. Ceza Kanunu bakımından kadın cinayetleri çoğunlukla kasten öldürme suçunu oluşturur.

Kasten öldürme suçu (TCK md. 81 ve md. 82): *Bir insanı kasten öldüren kişi müebbet hapis cezası ile cezalandırılır. Kasten öldürme suçunun; tasarlayarak, canavarca hisle veya eziyet çektirerek, üstsoy veya altsoydan birine ya da eş veya kardeşe karşı, çocuğa ya da beden ve ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı, gebe olduğu bilinen kadına karşı, kan gütme ve töre saikiyle işlenmesi halinde kişi ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılır.*

Hayati tehlike içinde olan bir kadını hastaneye götürmeyerek ölüme terk etmek de Ceza Kanununa göre insan öldürme suçu kapsamına girebilir. Kasten öldürmenin ihmali davranışla işlenmesi (TCK md. 83) olarak adlandırılan bu haller için ağır hapis cezası öngörülmüştür.

Bazı faillerin cezadan kurtulmak için kadınları öldürmek yerine intihara zorladıkları bilinmektedir. Kadınların intihar kararının kuvvetlendirilmesi ya da intihara yönlendirilmeleri gibi durumlarda yaşam hakkımızın elimizden alınması intihara yönlendirme suçu (TCK md. 84) kapsamına girer. Ancak cebir veya tehdit kullanmak suretiyle kadınları intihara mecbur edenler, kasten öldürme suçundan sorumlu tutulurlar.

- Tokatlamak, dövmek, vurmak, herhangi bir aletle bedensel zarar vermek, sağlığını bozmak gibi ölümlü sonuçlanmayan bedensel zararlara uğradığımızda şiddet uygulayan kişi kasten yaralama suçunu işlemiş olur.

Kasten yaralama suçu (TCK md. 86): *Kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*

Yaralama, tehdit ve hakaret vb. şiddet türlerini bir arada sürekli olarak az çok bir plan dahilinde devam ettiren kişi eziyet suçunu işlemiş olur ve kasten yaralamaya göre daha ağır hapis cezasına çarptırılır.

Eziyet suçu (TCK md. 96): Bir kimsenin eziyet çekmesine yol açacak davranışları gerçekleştiren kişi hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

2.3. Cinsel Şiddet Karşısında Yasal Haklarımız

Tanıdığımız veya tanımadığımız herhangi bir kişi, rızamız olmaksızın ev ya da işyeri dâhil herhangi bir ortamda bize karşı cinsel içerikli eylemde bulunuyor ya da buna kalkışıyorsa, istenmeyen cinsel ifadeler kullanıyorsa ya da baskı yoluyla cinselliğimiz üzerinde dayatmada bulunuyorsa cinsel şiddet uyguluyor demektir.

Cinsel şiddet bazen hiç tanımadığımız birinden gelebilir. Ancak çoğu zaman evde, işyerinde ya da arkadaş ortamında tanıdığımız kişiler tarafından uygulanır. Tanıdığımız birinin uyguladığı cinsel şiddeti fark etmekte zorlanabiliriz. Cinsel şiddetin adını daha rahat koyabilmemiz için şu örneklerden yararlanabiliriz:

- Bizi istemediğimiz yerde/istemediğimiz zamanda/istemediğimiz biçimde cinsel ilişkiye zorlamak (*razi olmadığımız her türlü cinsel eylem*)
- Tecavüz etmek
- Sözle (*cinsel içerikli şakalara, tekliflere, cinsel içerikli görsel, sözel hareketlere maruz bırakmak, teşhircilik yapmak, pornografik görüntüler izlemeye zorlamak*) veya fiziksel yolla taciz etmek
- Zorla ilaç, alkol veya uyuşturucu madde kullanarak cinsel ilişkiye zorlamak
- Cinsel organlarımıza zarar vermek
- Kadın bedenini ve cinselliğini aşağılayacak şekilde konuşmak
- Cinsel özelliklerimiz bakımından bizi başka kadınlarla kıyaslamak
- Çocuk doğurmaya zorlamak veya kürtaja zorlamak
- Fuhşa zorlamak
- Sözle, elle sarkıntılık
- Dijital ortamda cinsel içerikli fotoğraf, video, mesaj göndermek
- İstenmeyen öpme, dokunma ya da okşama gibi cinsel temas
- Erken yaşta ve/veya zorla evlendirmek

6284 Sayılı Kanuna ve Medeni Kanuna Göre Neler Yapabiliriz?

- Cinsel şiddete maruz kaldığımızda diğer şiddet türlerinde olduğu gibi 6284 sayılı Kanun kapsamında Aile Mahkemesine bir dilekçe ile başvurarak (Bkz. Ek-1) cinsel şiddet uygulayan kişinin şiddete son vermesi, evden uzaklaştırılması, eve, okula ve işyerine yaklaşmaması, telefonla ya da diğer iletişim araçlarıyla rahatsız etmemesi ve benzeri önleyici tedbir kararlarının alınmasını talep edebiliriz. Ayrıca ihtiyaç varsa failin bizi bulamaması için kimlik ve adres bilgilerimizin gizlenmesi veya değiştirilmesi, geçici koruma sağlanması, varsa çocuklarımızla birlikte kalabileceğimiz sığınak veya uygun bir barınma yeri sağlanması, parasal yardım yapılması, psikolojik ve hukuksal destek gibi koruyucu tedbirlerin de alınmasını isteyebiliriz. Bu tedbirlere aykırı davranan kişi hapis cezası ile cezalandırılabilir. Acil durumlarda Aile Mahkemesine veya Savcılığa gidemiyorsak en yakın polis veya jandarma karakoluna giderek bu Kanun kapsamında olaya ve ihtiyaçlarımıza uygun tedbirleri almalarını isteyebiliriz.
- Yine aynı Kanun kapsamında yaşadığımız şehrin Valiliğine ya da Kaymakamlığına ya da yaşadığımız şehirde varsa kısaca ŞÖNİM/KOZA olarak adlandırılan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerine ya da Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine başvurarak psikolojik, mesleki, hukuki ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesini, geçici maddi yardım yapılmasını, varsa çocuklarımızın korunması ve geçici kreş hizmeti verilmesini isteyebiliriz. Ayrıca Medeni Kanuna göre, çocuklarımızın korunması ile ilgili ihtiyaç varsa boşanma talep etmeden geçici velayetlerinin tarafımıza verilmesini de Aile Mahkemesinden isteyebiliriz. Başvuru yapacağımız yerlerin adreslerini internetten öğrenebiliriz ya da Kadın Dayanışma Vakfı'nı arayabiliriz.
- Erken yaşta ve/veya zorla evlendirmeler de cinsel şiddettir. Medeni Kanuna göre yasak ve geçersiz olan bu "evlendirmeler"i gerçekleştirenler Ceza Kanununa göre çeşitli suçlardan cezalandırılır.
- Medeni Kanuna göre, yakın akrabalar arasında (*altsoy ile üstsoy arasında, kardeşler arasında, amca, dayı, hala ve teyze ile yeğenleri arasında*) evlilik yasaktır. Zorla evlendirme, evlilik için iptal sebebidir. Böyle bir evlilikten haberi olan herkes Cumhuriyet Savcılığına şikayet veya ihbarda bulunabilir. Yakın bir akrabamızla evlenmek zorunda

kaldıysak durumu Cumhuriyet Savcılığına bizim ya da bir başkasının bildirmesi yeterlidir; Savcı kendiliğinden harekete geçerek dava açacaktır.

- Medeni Kanuna göre zorla evlilik yasaktır. 18 yaşını doldurmuş, mahkemece vesayet altına alınmamış olan erkek ve kadın başka bir kimsenin rızası veya iznine bağlı olmaksızın kendi istekleri ile evlenir. 18 yaşını tamamlamayanlar ancak 17 yaşını tamamladıklarında ve anne ve babalarının rızasını da aldıklarında evlenebilirler. Kanun, çok istisnai durumlarda, olağanüstü şartların varlığı halinde 16 yaşını tamamlamış çocukların da kendilerinin istemesi ve ancak hâkimin izin vermesi durumunda evlenebileceklerini düzenlemiştir. Eğer zorla istemediğimiz bir evlilik yapmak zorunda bırakıldıysak bu evliliğin iptal edilmesini Aile Mahkemesine bir dilekçe ile başvurarak isteyebiliriz.
- Medeni Kanuna göre sadece dini törenle yapılan, evlendirme memurunun önünde resmi olarak gerçekleştirilmeyen evlilikler hukuken geçerli değildir. Bu evlilikler resmi nikâhlı eşlere tanınan hiçbir hakkı ve sorumluluğu doğurmaz. Bu nedenle evliliğin getirdiği miras, sağlık güvencesi, nafaka, dul aylığı gibi haklardan yararlanmak istiyorsak resmi nikâhla evlenmeliyiz.
- Ayrıca maruz kaldığımız cinsel şiddet nedeniyle uğradığımız maddi ve manevi zararlar için Asliye Hukuk Mahkemesine dava açarak Medeni Kanun hükümlerine göre tazminat isteyebiliriz.

Ceza Kanununa Göre Neler Yapabiliriz?

Rıza göstermediğimiz, istemediğimiz halde yapılan her türlü cinsel eylem Ceza Kanununa göre suçtur. Böyle bir durumla karşılaştığımızda en yakın polis ya da jandarma karakoluna, tedavi için hastaneye başvurmuşsak hastane polisine ya da Adliye binalarında hizmet veren Cumhuriyet Savcılıklarına giderek bir dilekçe ile şikâyette bulunup bu suçları işleyenlerin cezalandırılmalarını isteyebiliriz. Şikâyete bağlı suçlar bakımından **6 aylık şikâyet süresi** olduğu unutmamalıyız.

Ceza Kanunundaki suçlar için belirlenmiş olan cezalar her olayın kendi şartlarına göre indirim veya artırım sebepleri bulunması nedeniyle değişebilir. Bu nedenle burada yazan cezalardan az ya da çok cezaya hükmedilebileceğini akılda tutmalıyız.

Kadınlara karşı yaygın bir şekilde işlenen cinsel şiddet türleri ve cezaları şöyledir:

Cinsel taciz suçu (TCK md. 105): (1) Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun şikâyeti üzerine, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına veya adli para cezasına hükmolunur.

Rızamız ve isteğimiz olmaksızın, fiziksel temas olmadan gerçekleştirilen cinsel içerikli sözler söyleme, laf atma, telefonla mesaj atma ya da arama, sesli-görüntülü iletiler gönderme cinsel taciz suçu kapsamına giren fiillerdir.

Basit cinsel saldırı suçu (TCK md. 102): Cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlâl eden kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel davranışın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

Rızamız ve isteğimiz olmaksızın fiziksel temas kurularak gerçekleştirilen elleme, dokunma, sarılma gibi vücut dokunulmazlığımızı ihlal eden davranışların tamamı basit cinsel saldırıdır. Basit cinsel saldırı suçu vücuda organ ya da başka bir cisim sokulmadan gerçekleştirilen cinsel şiddet eylemlerini içerir. Yetişkinler bakımından şikâyete bağlı olan bu suç, cinsel şiddete uğrayan kişi çocuk olduğunda şikâyete bağlı değildir ve cezası daha ağırdır. 18 yaşından büyüksek cinsel tacize uğradığımızda 6 ay içinde şikâyetçi olmamız gerekir.

Tecavüz suçu (Nitelikli cinsel saldırı-TCK md. 102): Fiilin vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on iki yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Bu fiilin eşe karşı işlenmesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikâyetine bağlıdır.

Tecavüz suçu eşe karşı işlenenler hariç şikâyete bağlı değildir. Tecavüze maruz kalanla beraber tecavüz suçunun işlendiğinden haberi olan herkes en yakın polis, jandarma veya Savcılığa ihbar ve şikâyette bulunabilir. Bu suçu ihbar ve şikâyet için 6 aylık süre sınırı yoktur. Ancak delillerin kaybolmaması bakımından en kısa sürede şikâyetin yapılmasında yarar vardır.

Eşe karşı tecavüz suçu ise şikâyet halinde cezalandırılır. Evlenmiş olmak eşimize her istediğinde bizimle cinsel ilişkiye girme ya da cinsel ilişkiye istediği biçimde girme hakkı vermez. Biz kadınlar evliyken de eşimizle

ne zaman ve nasıl cinsel ilişkiye gireceğimize karar verme hakkına sahibiz. Buna rağmen isteğimiz dışında eşimiz bizimle zorla cinsel ilişkiye girdiğinde bu evlilik içi tecavüzdür ve soruşturma açılabilmesi için 6 ay içerisinde şikâyetçi olmamız gerekir.

Rızamız ve isteğimiz olmadan vajinal, oral, anal yoldan vücudumuza herhangi bir cisim veya organın sokulması tecavüz suçunu (*nitelikli cinsel saldırı*) oluşturur. Tecavüz suçu hiç tanımadığımız biri tarafından da arkadaşlarımız tarafından da evlilik içinde de işlenebilir.

Tecavüze uğradığımızda hemen şikâyetçi olmaya karar veremesek bile hızlıca yapmamız gereken bazı şeyler vardır. Bunları aşağıda "**Yasal Yollara Başvururken Dikkat Etmemiz Gerekenler**" başlığında bulabilirsiniz.

Cinsel istismar suçu (TCK md. 103): *Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması halinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz. Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin çocuk olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağlıdır. Cinsel istismar deyiminden;*

a) *On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte failin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,*

b) *Diğer çocuklara karşı sadece tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar, anlaşılır.*

(2) *Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on altı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması halinde verilecek ceza on sekiz yıldan az olamaz.*

Cinsel saldırıya maruz kalan kişi çocuk ise bu suça cinsel istismar denir. Bu suçun mağduru olan çocuk deyiminden, 15 yaşını tamamlamamış ya da 15 yaşını tamamlamış olmakla birlikte kendisine karşı gerçekleştirilen cinsel eylemi algılama yeteneği gelişmemiş olanlar anlaşılır. Cinsel istismar suçu bakımından yukarıdaki kanun maddesinde de görülebi-

leceği gibi verilecek ceza ve cinsel istismarın ne zaman gerçekleşmiş sayılacağı çocuğun yaşına göre değişmektedir.

Yetişkinler bakımından vücuda bir cisim ya da organ sokulması durumunda nitelikli cinsel saldırı suçunun oluştuğunu belirtmiştik. Çocuklar bakımından da böyle bir ayırım vardır. Çocuğun vücuduna vajinal, oral, anal yoldan herhangi bir cisim veya organın sokulması durumunda verilecek ceza artar.

Reşit olmayanla cinsel ilişki suçu (TCK md.104): *Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, on beş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikayet üzerine, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*

Zorla genital muayene suçu (TCK md. 287): *Yetkili hakim ve savcı kararı olmaksızın, kişiyi genital muayeneye gönderen veya bu muayeneyi yapan fail hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.*

Kamuoyunda "bekâret kontrolü" olarak bilinen uygulamalar zorla genital muayene suçunu oluşturur. Hâkim ya da savcı kararı olmaksızın ailemizin ya da eşimizin baskısı ile üreme organları ve bunların buldukları bölgelerde yapılan muayeneye genital muayene denir. Genital muayeneye maruz kaldığımızda hem bizi zorlayanlar hem de muayeneyi yapan doktor ya da diğer kişiler suç işlemiş olur. Gözaltında ya da hükümlü ya da tutuklu olarak cezaevinde bulunurken soruşturma ya da davayla ilgisi olmadığı halde hâkim ve savcı kararı olmaksızın kadınları zorla genital muayeneye maruz bırakmak da bu suçun oluştuğu başka bir örnektir.

Çocuk düşürme suçu (TCK md. 99): *Rızası olmaksızın bir kadının çocuğunu düşürten kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Tıbbi zorunluluk bulunmadığı halde, rızaya dayalı olsa bile, gebelik süresi on haftadan fazla olan bir kadının çocuğunu düşürten kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu durumda, çocuğunun düşürtülmesine rıza gösteren kadın hakkında bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası verilir.*

Çocuk düşürme suçu (TCK md. 100): *Gebelik süresi on haftadan fazla olan kadının çocuğunu isteyerek düşürmesi halinde, bir yıla kadar hapis veya adlî para cezası verilir.*

Gebelik tecavüz sonucunda gerçekleşmişse kadının rızası ile kürtaj 20 haftaya kadar yapılabilir.

2.4. Ekonomik Şiddete Karşı Yasal Haklarımız

Yaşamımızı sürdürebilmek için gereksinim duyduğumuz ekonomik olanaklardan mahrum bırakılmamıza, ekonomik kaynakların ve paranın üzerimizde bir yaptırım, tehdit ve kontrol aracı olarak düzenli bir şekilde kullanılmasına ekonomik şiddet denir. Bu şiddetin yaygın örnekleri şunlardır:

- Çalışmamıza izin vermemek/engel olmak
- İstemediğimiz işte zorla çalıştırmak/kazancımıza el koymak
- Para vermemek, kısıtlı para vermek, az para vererek çok şey beklemek
- Aileyi ilgilendiren ekonomik konularda bize bilgi vermemek, bu konulardaki kararları fikrimizi sormadan tek başına almak
- Paramızı ve şahsi mallarımızı elimizden almak
- İş hayatımızı olumsuz etkileyecek kısıtlamalar getirmek (*iş gezilerine, toplantılara, kurslara katılmamıza engel olmak*)
- İş bulmamızı kolaylaştırıcı becerileri geliştirecek etkinlikleri engellemek
- İş yerinde olay yaratmak suretiyle işten atılmamıza neden olmak
- Zorla borç aldirmek, kredi çektirmek, kefil yapmak
- Ortak edinilmiş mallara zarar vermek
- Aile konutu üzerinde tek başına tasarruf etmek
- Miras payını almamamız ya da akrabamıza devretmemiz için baskı yapmak

6284 Sayılı Kanuna Göre Neler Yapabiliriz?

Ekonomik şiddete maruz kaldığımızda, 6284 sayılı Kanun kapsamında Aile Mahkemesine bir dilekçe (Bkz. Ek-1) ile başvurarak, şiddet uygulayan kişinin kendimize ve varsa çocuklarımıza karşı uyguladığı ekonomik şiddetin önlenmesi ve/veya durdurulması için somut olaya uygun önleyici ve koruyucu tedbir kararı aldırabiliriz. Bu kapsamda;

- Meslek ve iş seçiminde ve bunların yürütülmesi konusunda baskı yapan ya da engel olan eşe karşı Aile Mahkemesinden bu konuda önleyici ve koruyucu tedbir kararı almasını isteyebiliriz.
- Evine veya ailesine para vermeyen, evin geçimine katkıda bulunmayan eşe karşı önleyici ve koruyucu tedbirlerin yanında 6284 sayılı Kanun kapsamında kendimiz ve/veya çocuklarımız için nafaka da isteyebiliriz.
- Acil durumlarda Mahkemeye gidemiyorsak en yakın polis veya jandarma karakoluna giderek de bu Kanun kapsamında maruz kaldığımız ekonomik şiddeti önlemeye yarar bazı tedbirleri almalarını isteyebiliriz.
- Yine aynı Kanun kapsamında yaşadığımız şehrin Valiliğine ya da Kaymakamlığına ya da yaşadığımız şehirde varsa kısaca ŞÖNİM/KOZA olarak adlandırılan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerine ya da Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine başvurarak psikolojik, mesleki, hukuki ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesini, geçici maddi yardım yapılmasını, varsa çocuklarımızın korunması ve geçici kreş hizmeti verilmesini isteyebiliriz. Ayrıca Medeni Kanuna göre, çocuklarımızın korunması ile ilgili ihtiyaç varsa boşanma talep etmeden geçici velayetlerinin tarafımıza verilmesini de Aile Mahkemesinden isteyebiliriz. Başvuru yapacağımız yerlerin adreslerini internette öğrenebiliriz ya da Kadın Dayanışma Vakfı'nı arayabiliriz.

Medeni Kanuna Göre Nelere Yapabiliriz?

Ekonomik şiddeti uygulayan kişi resmi nikâhlı eşimizse Medeni Kanun uyarınca Aile Mahkemesinden bazı tedbirlerin alınmasını isteyebiliriz. Bu durumda haklarımız boşanma davası açmak istiyorsak başka, istemiyorsak başkadır. Boşanma davası açmak istemiyorsak aşağıdaki tedbirleri alabiliriz:

- Haklı bir sebebe dayanarak eşimizden ayrı yaşıyorsak (örneğin eşimizin şiddet uygulaması nedeniyle evi terk etmişsek, eşimiz evin ihtiyaçlarıyla ilgilenmiyorsa, kendi ailesi ile birlikte oturmaya zorluyorsa vb.) Aile Mahkemesine başvurup kendimiz ve çocuklarımız için eşimizden nafaka isteyebiliriz.

- Ailenin geçimine katkıda bulunmayan eşimize karşı boşanma davası açmadan da nafaka davası açabiliriz. Aynı evde yaşamak nafaka istemeye engel değildir.
- Tapuda eşimiz adına kayıtlı olup da birlikte oturduğumuz aile konutumuzun tapu kaydına aile konutu şerhi koydurursak eşimiz bizden habersiz bu evi satamaz, ipotek ettiremez ya da başka alım-satım işlemi yapamaz. Aile konutu şerhi koydurtmak için, oturduğumuz evin bulunduğu mahallenin muhtarlığından alacağımız ikametgâh belgesi, Nüfus Müdürlüğünden alacağımız aile nüfus kaydı ve bir adet vesikalık fotoğrafla birlikte evimizin bulunduğu ilçenin tapu dairesine başvurmalıyız. Bu işlem için tapu dairesince hiçbir masraf alınmaz.
- Ailenin ekonomik varlığını tehlikeye sokacak işlemler yapan veya evlilik birliğinden doğan mali yükümlülüğünü yerine getirmeyen eşimizin tasarruf (*harcama, satma vb.*) yetkisi sınırlandırılabilir. Örneğin birlikte oturulan evin, yani aile konutunun satılması veya banka hesabındaki paranın harcanmasının engellenmesi gibi sınırlayıcı kararlar alınabilir. Bunun için oturduğumuz yerdeki Aile Mahkemesine dava açmalıyız (*Bkz. Ek-2 Tasarruf yetkisinin kısıtlanması talepli dilekçe örneği*).
- Aile Mahkemesi hâkimi bu tür taleplerle dava açmamız halinde, eşimizi yükümlülükleri konusunda uyarır; bizi uzlaştırmaya çalışır ve ortak rızamız ile uzman kişilerin yardımını isteyebilir. Hâkim, gerektiği takdirde isteğimiz üzerine kanunda öngörülen başka tedbirleri de alabilir.
- Çalışarak elde ettiğimiz kazanca el koyan veya kendi kazancından yeterli katkıda bulunmayan eşimize karşı bir dava açarak Aile Mahkemesinden önlem almasını isteyebiliriz. Bu durumda hâkim, ailenin geçimi için eşlerden her birinin yapacağı parasal katkıyı belirler. Eşin ev işlerini görmesi, çocuklara bakması, diğer eşin işinde karşılıksız çalışması, katkı miktarının belirlenmesinde dikkate alınır. Bu katkıları, geçmiş bir yıl ve gelecek yıllar için de isteyebiliriz. Evlilik birliğinin giderlerine katılma yükümlülüğünü yerine getirmeyen eşimizin borçlusu varsa bu borçlunun borcun tamamını veya bir kısmını bize ödemesi için Aile Mahkemesinden karar alabiliriz.

Ekonomik şiddete maruz kaldığımızda aynı zamanda boşanma davası da açtıysak aşağıdaki tedbirleri talep edebiliriz:

Boşanma veya ayrılık davası açıldığında günlük yaşamın sürdürülebilmesi için zorunlu konularda derhal tedbir kararı verilmesi istenebilir. Kim tarafından açılmış olursa olsun boşanma davası açıldıktan sonra, barınacağımız bir yer yok ise (*evden kovulduysak ya da evden ayrılmak ve başka bir yere sığınmak zorunda kaldıysak*) geçinebileceğimiz bir gelirimiz yoksa, çocukların bakım ve korunması söz konusu ise hâkimden aşağıdaki konularda boşanma davası boyunca gerekli önlemleri alması için tedbir kararı vermesini isteyebiliriz:

- Boşanma davası sonuçlanıncaya kadar aile konutunun bize ve çocuğumuzun kullanımına bırakılması ve tedbir nafakası bağlanmasına karar verilmesini isteyebiliriz.
- Herhangi bir işte çalışmıyorsak veya eşimizin gelirinden çok düşük bir gelirimiz varsa, boşanma nedeniyle yoksul duruma düşeceksek ve boşanmaya sebep olan olaylarda kusursuz, daha az kusurlu veya eşit kusurlu isek, boşanma davasıyla birlikte yoksulluk nafakası da isteyebiliriz. Yoksulluk nafakası ancak talep üzerine verilebilir.
- Boşanma davasının her aşamasında nafaka isteyebiliriz. Boşanma davasından sonra boşanma kararının kesinleşmesinden itibaren bir yıl içinde dava açarak da yoksulluk nafakası isteyebiliriz.
- Çocuklarımızın velayeti bizdeyse onların bakım ve eğitim giderleri için nafaka isteyebiliriz. Buna iştirak nafakası denir. İştirak nafakasını çocuklarımız 18 yaşına girinceye kadar her zaman isteyebiliriz. 18 yaşını tamamlayanlar koşulları varsa kendileri dava açabilir. İştirak nafakasını boşanma davası sırasında istemediysek daha sonra açacağımız bir dava ile de isteyebiliriz.
- Hakim bize ya da çocuklarımıza nafaka bağladıysa eşimiz ya da eski eşimiz bunu ödemekle yükümlüdür. Ödemezse ödeme yapmayan eşimiz ya da eski eşimize karşı icra takibi başlatabiliriz. Ayrıca icra ceza mahkemesine başvurduğumuzda hapis cezası da verilebilir.

Boşanma davası ile birlikte koşulları varsa maddi-manevi tazminat isteyebiliriz:

- Evlilik birliğinin sona ermesi sebebiyle, ekonomik geleceğimiz zarar

görüyorsa kusursuz veya daha az kusurlu ise bu nedenle maddi tazminat isteyebiliriz. Örneğin evlenme sebebiyle işten ayrılmış olmak, boşanma sebebiyle eşimizin miras hakkından faydalanamamak ve eşimizin kazancının sağladığı yaşam standardından yoksun kalmak gibi.

- Boşanmaya neden olan davranışlar aynı zamanda kişilik haklarımızı ihlal etmiş ise manevi tazminat isteyebiliriz. *Fiziksel, psikolojik, ekonomik, cinsel şiddet, aldatma ve benzeri nedenler manevi tazminat isteme hakkımızı doğurur.*
- Maddi-manevi tazminatı boşanma davasında istediyseniz ayrıca bir dava harcı ödemeyiz. Maddi-manevi tazminatı boşanma davasında talep etmediyseniz boşanma kararının kesinleşmesinden itibaren en geç 1 yıl içinde açacağımız bir dava ile de isteyebiliriz. Ancak bu kez dava açarken harç ödememiz gerekir.

Biz kadınlara ait olup, eşimizde kalan çeyiz, ev eşyası ve ziynet eşyasının aynen iadesi veya bedelinin ödenmesi isteyebiliriz:

- Boşanma davası ile birlikte ya da ayrı bir dava ile çeyiz eşyası ve diğer ev eşyalarının iade edilmesini, iade edilemiyor ise bu eşyaların bedelinin ödenmesini isteyebiliriz. Dava açarken talep edilen miktara göre harç ödememiz gerekir.
- Düğünde bize hediye edilmiş veya sonradan alınıp bize verilmiş ziynet eşyası evlilik sırasında eşimiz tarafından sonra iade edilmek üzere ya da rızamız dışında alınıp bozdurulmuş ise veya bu ziynet eşyası eşimizde kalmış ise bunların aynen iadesini veya bedellerinin ödenmesini isteyebiliriz. Dava açabilmek için ziynet eşyamızı eşimize bağlı olarak vermemiş olmamız gerekir. İadesini istediğimiz eşyayı ya da eşyanın karşılığı olan alacağımızı fatura, çeyiz senedi ve benzeri belgeyle, düğün fotoğrafı ya da başka fotoğraflar, video, kaset ya da tanıklarla kanıtlayabiliriz.
- Çeyiz ve ziynet eşyaları halen mevcutsa (*paraya çevrilmeden aynen duruyorsa*) dava her zaman açılabilir. Ancak ziynet eşyaları mevcut değilse (*bozdurulmuşsa*) davanın boşanmanın kesinleşmesinden itibaren en geç 10 yıl içinde açılması gereklidir.

Boşanma davaları eşlerden birinin yerleşim yeri veya boşanma davası açılmadan önce son altı aydan beri eşlerin birlikte oturdukları yer mahkemesinde açılır.

- Birlikte oturlan ortak konuttan ayrılıp başka bir şehre yerleşme niyetiyle taşındıysak boşanma davasını yeni taşındığımız şehirde de açabiliriz.
- Evlilik birliği içinde, 01.01.2002 tarihinden sonra edinilen mallar aksine bir sözleşme yapmamışsak eşlerin ortak malları sayılır. Evlilikte birlikte edinilen malların yarısı biz kadınlarındır. Ancak bağış, miras, manevi tazminat gibi kişisel mallar ortaklığın dışındadır.
- Boşanma davası ile birlikte veya boşanma kararının kesinleşmesinden itibaren 10 yıl içinde açılacak dava ile mal rejiminden kaynaklanan alacaklar talep edilebilir.
- 2002 yılından önce bizim katkımız ile satın alınan ancak eşimiz adına kaydedilen mallar nedeniyle katkı payı davası açarak bu mallardaki haklarımızı da talep edebiliriz.

Kadınların miras payını almaması ya da bir yakınına devretmesi için baskı yapılması da ekonomik şiddettir. Miras haklarımız şunlardır:

Kadınlar erkeklerle eşit miras hakkına sahiptir. Miras hakkımızdan vazgeçmemiz ya da onun tamamını ya da bir kısmını akrabamıza devretmemiz yönünde yapılan baskılar hukuka aykırıdır. Böyle bir baskıyla karşılaştığımızda 6284 sayılı Kanun uyarınca alabileceğimiz önlemler yukarıda ekonomik şiddet başlığında sayılmıştır.

- Aynı yaşasak bile eşimizin ölmesi halinde çocuklarımızla birlikte mirasçı oluruz. Çocuk yoksa eşimizin anne ve babası varsa onlarla birlikte; eşimizin anne babası da yoksa eşimizin kardeşleriyle birlikte mirasçı oluruz. Boşanan eşler, birbirlerinin mirasçısı olamaz.
- Eşimizin ödemek istemediğimiz ve ödeyemeyeceğimiz bir borcu varsa veya başka nedenlerle mirasını reddedebiliriz. Bu durumda onun borçlarından sorumlu olmayız ve alacaklarını da alamayız.
- Boşanma davası devam ederken, ölen eşin mirasçılarında birisinin davaya devam etmesi ve diğer eşin kusurunun ispatlanması hâlinde de miras hakkı sona erer.

- Ailemiz baskı, tehdit ya da hile ile miras payımıza el koyduysa, dava açıp haklarımızı alabiliriz. Örneğin, babaların, daha sağlıklı, sırf kız çocuklara mirastan pay vermemek için mallarının bir bölümünü ya da tümünü erkek çocuklarına devretmesi durumunda babanın ölümünden sonra mahkemeye başvurup bu işlemin mal kaçırmak amacıyla yapıldığını kanıtlayarak miras payını almamız mümkündür.

Ceza Kanununa Göre Neler Yapabiliriz?

- Kadının miras payını yakınına devretmesi için yapılan baskı, hakaret ve tehditler Ceza Kanunundaki hakaret, tehdit, cebir veya başka bir suç oluşturabilir. Bu konuda psikolojik, fiziksel, cinsel ve diğer yaygın şiddet türleri başlıkları altında yapılan açıklamalara bakabiliriz. Bunun için yaşadığımız yerdeki Savcılığa bir dilekçe ile suç duyurusunda bulunabiliriz. Şikâyete bağlı suçlarda şikâyet süresinin 6 ay olduğunu unutmamalıyız.
- Ekonomik şiddet nedeniyle boşanma yerine mahkemeden ayrılık kararı aldığımız veya talep etmişsek ve bu nedenle ayrı yaşarken kocamız taşınır ya da taşınmaz malımızı kısmen veya tamamen yıktıysa, tahrip ettiyse, yok ettiyse, bozduysa, kullanılamaz hale getirdiyse veya kirlettiyse mala zarar verme suçundan ceza alabilir. Yani ayrılık kararı aldığımızda eşimizin bizim mallarımız üzerinde bir hakkı yoktur; onları izinsiz kullanamaz. Bu durumda 6 ay içinde şikâyetçi olmamız gerekir.
- Ayrılık kararı sonrası rızamız olmadan taşınır bir malımızı, kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak amacıyla bulunduğu yerden almak da hırsızlık suçunu oluşturur.

2.5. Diğer Yaygın Şiddet Biçimleri Karşısında Yasal Haklarımız

Kendine özgü yanları bulunması ve yaygın bir şekilde uygulanmaları nedeniyle bu başlıkta ısrarlı takip, mobbing, flört şiddeti, dijital şiddet ve kadın ticareti gibi bazı şiddet türlerini ele alacağız. Bu şiddet biçimlerinin çoğunun ortaya çıkışında teknolojik ve toplumsal değişimler önemli bir rol oynamıştır.

- Israrlı Takip
- Mobbing (Yıldırma)
- Flört Şiddeti
- Dijital Şiddet
- Kadın ticareti

A. Tek Taraflı Israrlı Takip

Tek taraflı ısrarlı takip fiili, sözlü, yazılı olarak ya da herhangi bir iletişim aracını kullanarak bizi fiziksel veya psikolojik açıdan korkmuş ve çaresiz hissettiren, güvenliğimizden endişe duymamıza neden olan her türlü tutum ve davranıştır. Israrlı takip uygulayan kişi aile üyelerimizden ya da arkadaşlarımızdan biri olabileceği gibi hiç tanımadığımız birisi de olabilir. Tek taraflı ısrarlı takibin en yaygın örnekleri şunlardır:

- Takip etmek, gözetlemek
- İstenmeyen ve ısrarlı telefon aramaları yapmak
- Mesajlar, mektuplar veya e-postalar göndermek işyerimizde ya da yaşadığımız yerde beklemek
- Haklı bir sebep olmaksızın karşımıza çıkmak
- İsteğimiz dışında hediye göndermek
- İletişim bilgilerimizi internette veya sosyal medyada yayınlamak
- Asılsız dedikodular yaymak, duygu sömürsü yapmak gibi irademizi etkilemeye yönelik davranışlarda bulunmak (*görüştükten intihar edeceğini söylemek vb.*)

Ayrıldığımız ya da halen birlikte olduğumuz sevgilinin ya da eşin sürekli bizi izlemesi ve takip etmesi de bir ısrarlı takip örneğidir. Takip davranışı, bizde korku uyandırmayı, gözdağı vermeyi, güvencesiz hissettirmeyi ve kontrol etmeyi hedefler.

Eski sevgilinin ya da eşin haber vermeden veya davet edilmeden evimize ya da okulumuza gelmesi, her yerde karşımıza çıkması, sürekli hediye veya çiçek alması veya göndermesi, arkadaş çevremizle iletişim kurması ve bilgi almaya çalışması, eşyalarımıza zarar vermesi de ısrarlı takip davranışı örnekleridir.

6284 Sayılı Kanuna ve Medeni Kanuna Göre Neler Yapabiliriz?

- Tek taraflı ısrarlı takibe maruz kaldığımızda, musallat olan kişiyi tanıyorsa da olmasa da en yakın polis ya da jandarma karakoluna, Cumhuriyet Savcılığına ya da Aile Mahkemesine bir dilekçe ile başvurarak 6284 sayılı Kanun kapsamında kimlik ve adres bilgilerimizin gizlenmesi veya değiştirilmesinden, geçici koruma ve barınma yeri sağlanmasına kadar ihtiyacımız olan her türlü koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınmasını isteyebiliriz. Musallat olan kişinin adı, soyadı, adresi vb. herhangi bir kişisel bilgisini bilmiyor olsak da mahkemeye başvurabiliriz. Mahkemeye yaşadığımız ısrarlı takip olayıyla ilgili tüm bilgileri verip failin kimlik bilgilerinin araştırılmasını isteyebiliriz.
- Yine aynı Kanun kapsamında yaşadığımız şehrin Valiliğine ya da Kaymakamlığına ya da yaşadığımız şehirde varsa kısaca ŞÖNİM/KOZA olarak adlandırılan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerine ya da Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine başvurarak psikolojik, mesleki, hukuki ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesini, geçici maddi yardım yapılmasını, varsa çocuklarımızın korunması ve geçici kreş hizmeti verilmesini isteyebiliriz. Başvuru yapacağımız yerlerin adreslerini internette öğrenebiliriz ya da Kadın Dayanışma Vakfı'nı arayabiliriz.
- Birisi bizi tek taraflı ısrarlı takip ettiğinde uğradığımız maddi ve manevi zararlar için Medeni Kanun ve Borçlar Kanunu uyarınca Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açarak tazminat talep edebiliriz.

Ceza Kanununa Göre Neler Yapabiliriz?

Tek taraflı ısrarlı takip Ceza Kanununda ayrıca bir suç olarak düzenlenmemiştir. Ancak ısrarlı takip için gerçekleştirilen hakaret, cinsel taciz, tehdit vb. türden davranışlar suç olup, yukarıda psikolojik şiddet ve cinsel şiddet başlığında açıkladığımız üzere bu tür davranışlar için şikâyetle bulunduğumuzda failer cezalandırılır.

B. Mobbing (Yıldırma)

İşyerinde bir veya birden fazla kişi tarafından diğer kişi ya da kişilere üstleri, eşit düzeyde çalışanlar ya da astları tarafından sistematik biçimde uygulanan her tür kötü muamele, tehdit, şiddet, aşağılama vb.

davranışlara mobbing ya da diğer bir deyişle yıldırma denir. Örneğin, işverenimizin diğer çalışanlardan farklı olarak bizi sürekli eleştirmesi, düzenli olarak zor işleri bize vermesi, sürekli olarak mesaiye kalmamızı istemesi ve kalamadığımızda ya da işler yetişmediğinde diğer çalışanların önünde aşağılaması gibi davranışlar mobbing oluşturur. Mobbing bazen bunu uygulayan kişinin cinsel ya da başka bir isteğini reddetmemiz üzerine, o kişi tarafından intikam duygularıyla bizi yıldırma için uygulanabilir. Ancak bazen de hiçbir neden olmadan sadece kadın olduğumuz için bu tür davranışlara maruz kalabiliriz.

Mobbinge Maruz Kaldığımızda Neler Yapabiliriz?

Ceza Kanununda mobbing ayrıca bir suç olarak düzenlenmemiştir. Ancak mobbing oluşturan tehdit ve hakaret gibi davranışlar Ceza Kanununa göre suçtur.

Özellikle çalışma hayatında kadınların sıklıkla uğradığı psikolojik şiddet türlerinden olan mobbinge maruz kalan çalışanlar ister kamuda ister özel sektörde çalışıyor olsunlar kendilerine mobbing yapan kişilerden ve işyerlerinden Borçlar Kanunu, Medeni Kanun ve İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre tazminat isteyebilirler.

İş Kanununa göre, mobbing haklı nedenle iş akdinin feshi nedenidir ve İş Mahkemesinde dava açarak ayrımcılık ve kötü niyet tazminatı isteyebiliriz. Bu durumda bize mobbing uygulandığına dair kuşku uyandıracak olguları ileri sürmemiz yeterlidir. Mobbing uygulanmadığını ispat etmek işverene düşer. Yani elimizde çok somut bir kanıt olmasa da mobbingi gösterir olaylar yaşandıysa haklı nedenle iş akdimizi feshedebiliriz ve ayrıca tazminat davası açabiliriz.

Ayrıca kamu sektöründe çalışanlar için yayınlanan 2011/2 No'lu "İşyerlerinde Psikolojik Tacizin (*Mobbingin*) Önlenmesi" başlıklı Başbakanlık Genelgesi'ne göre işyerinde psikolojik tacizle mücadele, öncelikle işverenin sorumluluğunda olup işverenler çalışanların tacize maruz kalmamaları için gerekli bütün önlemleri almalıdır.

C. Flört Şiddeti

Sevgilimiz ya da partnerimiz olan kişinin bize karşı fiziksel, cinsel, psikolojik, sosyal ve dijital şiddet içeren davranışlarda bulunması flört şiddeti

olarak tanımlanır. Sevgilimiz ya da partnerimiz olan kişi bu yolla üzerimizde egemenlik kurmayı ve bizi kendisine ve ilişkiye bağımlı kılmayı, kontrol etmeyi amaçlar. Flört şiddetine uzun süre maruz kaldığımızda kendimizi güçsüz hissedip bu şiddetin içinden çıkacak gücü kendimizde bulamayabiliriz. Yakınlarımızdan bize yönelen şiddet davranışlarının tamamında olduğu gibi burada da yaşadığımız şiddetin adını koymakta zorlanabiliriz. Aşağıda sıralanan örnekler bu konuda bize yardımcı olabilir:

- Sevgilisinde korku uyandıracak, onun kendine olan güvenini ve saygısını zedeleyecek konuşmalar
- Başkalarının önünde küçük düşürme; isim takıp alay etme; aşağılama; iftira; hakaret; küfür etme; ne yapması, ne giymesi gerektiğini söyleme
- "Koruma" veya "namus" bahanesi ile müdahale etme,
- Kıskançlık; başkaları ile ilişkilerini kısıtlama; sırlarını başkalarına söyleme gibi psikolojik şiddet içeren davranışlar

Tokatlama, yumruklama, itekleme, saçını çekme gibi kasıtlı fiziki saldırılar da flört şiddetine dahildir. Cinsel birliktelik veya yakınlık için zorlama; zorla öpme; istenmediğini bildiği halde cinsel yakınlık ya da ilişki kurmak için ısrar etme; alkol ve benzeri madde etkisi ile veya başka bir nedenle bilincimiz yerinde olmadığı zamanlarda cinsel birliktelik kurma; cinsel birliktelik sırasında, öncesinde veya sonrasında istenmeyen davranışlar gösterme; aşağılama veya küçümseyici tavırlar gibi cinsel saldırılar da flört şiddetinin cinsel şiddet şeklindeki görünümleridir.

6284 Sayılı Kanun ve Medeni Kanuna Göre Neler Yapabiliriz?

- Flört şiddetine maruz kaldığımızda şiddet uygulayan kişi tanıdığımız biri olsun ya da olmasın en yakın polis ya da jandarma karakolundan, Cumhuriyet Savcılığından veya Aile Mahkemesinden bir dilekçe ile kimlik ve adres bilgilerimizin gizlenmesi, barınma yeri (*sığınağa yerleştirilme*) ve geçici koruma sağlanması gibi ihtiyacımız olan her türlü koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınmasını isteyebiliriz.
- Yine aynı kanun kapsamında yaşadığımız şehrin Valiliğine ya da Kaymakamlığına ya da yaşadığımız şehirde varsa kısaca ŞÖNİM/KOZA olarak adlandırılan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerine ya da Aile,

Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine başvurarak psikolojik, mesleki, hukuki ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesini, geçici maddi yardım yapılmasını, varsa çocuklarımızın korunması ve geçici kreş hizmeti verilmesini isteyebiliriz. Başvuru yapacağımız yerlerin adreslerini internetten öğrenebiliriz ya da Kadın Dayanışma Vakfı'nı arayabiliriz.

- Flört şiddeti sonucu uğradığımız maddi ve manevi zararlarımız için Medeni Kanun ve Borçlar Kanunu uyarınca Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açarak tazminat talep edebiliriz.

Ceza Kanununa Göre Neler Yapabiliriz?

Flört şiddeti, Ceza Kanununa göre ayrı bir suç olarak düzenlenmemiştir; ancak flört ilişkisi içinde gerçekleştirilen hakaret, cinsel taciz, tecavüz, tehdit vb. türden davranışlar suçtur. Yukarıda psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddet başlığında yer alan açıklamalar burada da geçerlidir.

D. Dijital Şiddet

İnternet, cep telefonları ve benzeri dijital medya araçlarıyla ısrarlı takip edilmemiz ile psikolojik, cinsel veya ekonomik zarar vermeyi amaçlayan saldırılar dijital şiddet olarak ayrıca adlandırılır. Dijital şiddetin en sık karşılaşılan biçimleri şunlardır:

- Dijital iletişim araçlarını kullanarak ve rızamız olmadan sürekli mesaj göndermek
- Küçük düşürücü, rahatsız edici mesajlar göndermek
- İftira atmak
- Dedikodumuzu yapmak
- Tehdit etmek
- Sürekli takip etmek
- Zarar vermek amacıyla hakkımızda bilgi toplamak
- Web sitemizi, bloğumuzu, internet hesaplarımızı ele geçirmek; adımıza internette sahte hesaplar açmak
- Cinsel içerikli mesajlar paylaşmak

- Özel hayatımıza ilişkin belgeleri, görüntüleri paylaşmak
- Özel mesajlaşmalarımızı, görüşmelerimizi başkalarıyla paylaşmak
- Sosyal medyadaki çevremizi sınırlandırmaya çalışmak
- Sosyal medya hesaplarımızı kapatmaya zorlamak
- Sosyal medyada ne paylaşım ne paylaşmayacağımıza karışmak
- Sosyal medya hesaplarımızın şifrelerini istemek ve kontrol etmek
- Sosyal medyada kimlerle arkadaş olacağımıza karar vermek
- Resim ya da video göndermek için zorlamak,
- Telefonumuzu veya bilgisayarımızı karıştırmak
- Sürekli mesaj atmak ve hızlı yanıt beklemek

6284 Sayılı Kanun ve Medeni Kanuna Göre Neler Yapabiliriz?

- Dijital şiddete maruz kaldığımızda en yakın polis ya da jandarma karakolu ile Cumhuriyet Savcılığına veya Aile Mahkemesine bir dilekçe ile başvurarak bize dijital şiddet uygulayan kişinin şiddet uygulamayı durdurması, tekrarlamaması, varsa dijital yolla ısrarlı takipten vazgeçmesi, iletişim ve dijital medya vasıtaları ile rahatsız etmemesi, kimlik ve adres bilgilerimizin gizlenmesi, barınma yeri (*sığınağa yerleştirilme*) ve geçici koruma sağlanması gibi ihtiyacımız olan önleyici ve koruyucu tedbir kararlarını aldırabiliriz.
- Yine aynı Kanun kapsamında yaşadığımız şehrin Valiliğine ya da Kaymakamlığına ya da yaşadığımız şehirde varsa kısaca ŞÖNİM/KOZA olarak adlandırılan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerine ya da Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine başvurarak psikolojik, mesleki, hukuki ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesini, geçici maddi yardım yapılmasını, varsa çocuklarımızın korunması ve geçici kreş hizmeti verilmesini isteyebiliriz. Başvuru yapacağımız yerlerin adreslerini internetten öğrenebiliriz ya da Kadın Dayanışma Vakfı'nı arayabiliriz.
- Dijital şiddete uğradığımızda maddi ve manevi zararlarımız için Medeni Kanun ve Borçlar Kanunu uyarınca Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açarak tazminat talep edebiliriz.

Ceza Kanununa Göre Neler Yapabiliriz?

Dijital şiddete maruz kaldığımızda dijital yolla işlenmiş olsa da hakaret, cinsel taciz, tehdit vb. suçlar kapsamına girecek eylemler bakımından suç duyurusunda bulunabiliriz.

Örneğin, psikolojik şiddet başlığında açıkladığımız üzere, **hakaret suçu** (TCK mad. 125) sadece yüze karşı sözlü olarak değil, mektupla, e-posta ile telefon mesajı (SMS) ile Facebook, Twitter ve Whatsapp gibi sosyal medya programları aracılığı ile yazılı veya görüntülü olarak da işlenebilir. Bu durumda hakaret suçundan Cumhuriyet Savcılığına şikâyette bulunabiliriz.

Ceza Kanunundaki suçlar için belirlenmiş olan cezalar her olayın kendi şartlarına göre indirim veya artırım sebepleri bulunması nedeniyle değişebilir. Bu nedenle burada yazan cezalardan az ya da çok cezaya hükmedilebileceğini akılda tutmalıyız.

Dijital yolla kadınlara karşı yaygın bir şekilde işlenen suçlar şunlardır:

Haberleşmenin gizliliğini ihlal suçu (TCK md. 132): *Kişiler arasında haberleşmenin gizliliğini ihlal eden kimse 1 yıldan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*

Kişiler arasındaki konuşmaların dinlenmesi ve kayda alınması suçu (TCK md. 133): *Kişiler arasındaki aleni olmayan konuşmaları, taraflardan herhangi birinin rızası olmaksızın bir aletle dinleyen veya bunları bir ses alma cihazı ile kaydeden kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*

Özel hayatın gizliliğini ihlal suçu (TCK md. 134): *Kişilerin özel hayatının gizliliğini ihlal eden kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Gizliliğin görüntü veya seslerin kayda alınması suretiyle ihlal edilmesi halinde, verilecek ceza bir kat artırılır.*

Bu üç suç da şikâyete tabidir. Şikâyet süresi 6 aydır.

E. Kadın Ticareti

Kadın ticareti bir suç ve kadına yönelik şiddetin en ağır biçimlerinden birisidir. Biz kadınların özellikle de göçmen kadınların insan tacirleri tarafından zorla çalıştırılmamız, hizmet etmemiz, fuhuş yapmamız veya

esaret altına alınmamız ya da vücudumuzdaki organlarımızı vermemiz amacıyla tehdit, baskı, cebir uygulanarak veya çaresizliğimizden yararlanma veya aldatma ile kaçırılarak ülke dışına ya da ülke içinde başka bir yere götürülmemiz ve bulundurulmamız kadın ticaretidir.

Kadın ticareti, kimi zaman yalnız ve kimsesiz olanlarımızın sömürülerek ücretsiz olarak veya verdiğimiz hizmetle açık bir şekilde orantısız düşük bir ücretle çalıştırılmamız veya insan onuru ile bağdaşmayacak çalışma ve konaklama koşullarına tabi kılınmamız şeklinde gerçekleşir.

Küçük yaşta kız çocuklarının erken ve zorla evlendirilmesi veya dilendirilmesi de kadın ticaretidir. Kadın tacirleri tarafından fuhuşa zorlanmamızın dışında, konsomatrislik ve masaj yapmaya zorlanmamız da olasıdır. Bazen fiziksel şiddet kullanılarak, bazen de bize veya yakınlarımıza, bizim ya da yakınlarımızın mal varlığına zarar verilmesi, çıplak fotoğraflarımızın yayınlanması ya da geçmişimiz ile ilgili özel hayat bilgilerimizin ifşa edilmesi ile de tehdit edilebiliriz.

Kadın tüccarları kimi zaman iş bulma veya evlenme vaadi, manken ya da sanatçı yapılacağımız vaadiyle de karşımıza çıkabilir. Kimi zamansa işsiz, yoksul veya ağır bir borç yükü altında olanlarımız ile engelli olanlarımızın zor durumundan, çaresizliğinden yararlanarak bize şiddet uygulayabilirler. Bu şiddeti uygulayanlar kimi zaman üzerimizde denetim olanakları olan, babamız, patronumuz, ustamız, erkek arkadaşımız da olabilir.

Sömürülmek amacı ile zor ve tehditle, çaresizliğimizden ve zor durumumuzdan yararlanılarak, aldatılarak elde edilmiş rızalarımız da hukuken geçersizdir.

18 yaşın altındaki çocuklar insan ticareti suçuna maruz kaldıklarında, kandırılmamış, çaresizliklerinden yararlanılmamış, şiddet ve tehdit kullanılmamış olsa dahi, sömürü amacı ile tedarik edilip, sevk edildiklerinde, bir yerden bir yere götürüldüklerinde, ülke içine sokulup, ülke dışına çıkartıldıklarında insan ticareti suçu gerçekleşmiş olur.

Yasal evlilik yaşı dışında çocukların evlilik adı altında bir arada yaşama-ya zorlanması uluslararası sözleşmelere göre kadın ticaretidir. Bu nedenle bu tür birlikteliklere aracı olanlar ve bu tür birlikteliklere çocukları zorlayanlar Ceza Kanunu'nun 80. maddesine göre insan ticareti suçunu işlemiş olurlar. Çocukların evlenme adı altında bir araya getirilmelerinde çocuğun rızası geçerli ve etkili değildir.

Kanunen geçerli evlilik yaşı sınırları dahilinde; ancak zorla ve para karşılığı kadınların evlendirilmesi de uluslararası sözleşmelere göre kadın ticaretidir.

İnsan ticareti mağdurlarının hakları İnsan Ticaretiyle Mücadele ve Mağdurların Korunması Hakkındaki Yönetmelik ile düzenlenmiştir. Yönetmeliğe göre kadın ticareti mağdurlarının tespitinde hassasiyet gösterilmelidir. Göçmen kadınlar çoğunlukla ekonomik nedenlerle ve zor koşulları nedeni ile göç etme arzusunda oldukları için, insan tacirleri tarafından daha kolay bu suçun mağdurları haline getirilmektedirler.

6284 Sayılı Kanuna ve Medeni Kanuna Göre Neler Yapabiliriz?

- Kadın ticareti mağdurları göçmen ve Türk vatandaşı ayırımı olmaksızın 6284 sayılı Kanundaki destek ve koruma tedbirlerinden yararlanırlar. En yakın polis ya da jandarma karakolu ile Cumhuriyet Savcılığına veya Aile Mahkemesine bir dilekçe ile başvurarak kimlik ve adres bilgilerinin gizlenmesi ve değiştirilmesi ile barınma yeri (*sığınağa yerleştirilme*) ve geçici koruma sağlanması gibi ihtiyacımız olan önleyici ve koruyucu tedbir kararlarını aldırabiliriz.
- Yine aynı kanun kapsamında yaşadığımız şehrin Valiliğine ya da Kaymakamlığına ya da yaşadığımız şehirde varsa kısaca ŞÖNİM/KOZA olarak adlandırılan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerine ya da Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüklerine başvurarak psikolojik, mesleki, hukuki ve sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesini, geçici maddi yardım yapılmasını, varsa çocuklarımızın korunması ve geçici kreş hizmeti verilmesini isteyebiliriz. Başvuru yapacağımız yerlerin adreslerini internetten öğrenebiliriz ya da Kadın Dayanışma Vakfı'nı arayabiliriz.
- Kadın ticareti suçunun mağduru olduğumuzda da uğradığımız maddi ve manevi zararlar için Medeni Kanun ve Borçlar Kanunu uyarınca Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açarak tazminat talep edebiliriz.

Ceza Kanununa Göre Neler Yapabiliriz?

İnsan ticareti suçu (TCK md. 80): *Zorla çalıştırmak, hizmet ettirmek, fuhuş yaptırmak veya esarete tabi kılmak ya da vücut organlarının verilmesini sağlamak maksadıyla tehdit, baskı, cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak veya kişiler üzerindeki*

denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle kişileri ülkeye sokan, ülke dışına çıkaran, tedarik eden, kaçıran, bir yerden başka bir yere götüren veya sevk eden ya da barındıran kimseye sekiz yıldan oniki yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası verilir.

Bu nedenle bu duruma tanık olduğumuzda veya maruz kaldığımızda en yakın karakol veya Cumhuriyet Savcılığına ihbar ve şikâyetle bulunabiliriz. Bu suç şikâyete tabi değildir; herkes ihbarda bulunabilir.

3. Yasal Yollara Başvururken Dikkat Etmemiz Gerekenler

Yasal yollara başvurularımızdan sonuç almak çoğu zaman adalet mekanizmasının yapısı ve işleyişi ile başvuru süreçlerine dair ayrıntılı bilgi sahibi olmamızı gerektirir. Bu nedenle mümkünse bir avukattan ya da kadın kuruluşundan yardım almaya çalışmalıyız. Aşağıda nasıl ücretsiz avukat yardımı alabileceğimiz açıklanıyor. Avukat yardımı olmadan kendimiz de başvuru yapabiliriz. Yasal yollara başvuru öncesi ve sonrası dikkat etmemiz gereken noktalar ile ihtiyaç duyabileceğimiz önemli bazı bilgileri aşağıda bulabiliriz.

1. Maruz kalınan şiddetle ilgili herhangi bir yere başvuru yaptığımızda bu başvuruyu mutlaka belgelendirmeliyiz. Sözlü yanıtların bize bir faydası yoktur. İmza attığımız her belgenin bir örneğini mutlaka almalı ve saklamalıyız.

Kolluk güçlerine (Polis ve Jandarma) Başvuru Süreci

- Şikâyetçi olmak için polis ya da jandarma karakoluna başvurduğumuzda, yaşadıklarımızı ayrıntılı şekilde anlatmalı ve anlattığımız şekilde tutanağa geçmesini sağlamalıyız. Tutanağı imzalamadan önce mutlaka okumalıyız. Tutanakta eksik ya da yanlış ifadeler varsa değiştirilmesini istemeliyiz. İfademizin eksiksiz ve doğru şekilde tutanakta yer aldığından eminsek, tutanağı imzaladıktan sonra, tutanağın imzalı bir örneğini mutlaka kendimiz için alıp saklamalıyız.

- Polis ya da jandarma tutanak tutmak istemezse, kendisine mutlaka tutanak tutması gerektiğini, bunu yapmaması halinde görevini ihmal ettiğini söylemeliyiz.
- Polis ya da jandarma karakoluna başvurduğumuzda, darp varsa polisin ya da jandarmanın bizi doğrudan hastaneye sevk ederek, darp raporu almamızı sağlaması gerekir. Eğer polis ya da jandarma bizi hastaneye sevk etmezse, tutanak yazılmadan önce mutlaka hastaneye sevkimizi talep etmeli ve bunun için ısrarcı olmalıyız. Yine de sonuç alamazsak ısrarcı olduğumuzu ancak talebimizin reddedildiğini tutanağa yazdırmaya çalışmalıyız. Bu durumda kendimiz gecikmeden bir hastaneye giderek doktor raporu alabiliriz.
- Eğer doğrudan hastanelerin acil bölümüne başvurduysak, bizi muayene eden doktora yaşadıklarımızı anlatarak darp raporu alabilir ve istiyorsak hastane polisine şikâyetimizi iletebiliriz. Vücudumuzdaki izler kaybolmadan muayene olmak ve darp raporu almak yaşadığımız şiddeti kanıtlayabilmek için önemlidir.
- Eğer avukat yardımı almıyorsak bu süreçler boyunca bir yakınımızın ya da arkadaşımızın yanımızda olması ve sürece tanıklık etmesi yararlı olacaktır.

Savcılıklara Başvuru Süreci

- Ceza Kanununda tanımlanan bir suçun mağduruysak, yani bize karşı tehdit, hakaret, fiziksel ve cinsel şiddet gibi suçların işlenmesi söz konusu ise, polis ya da jandarma karakolu yerine bir şikâyet dilekçesi ile Adliye binaları içerisinde bulunan Savcılıklara da doğrudan başvurabiliriz. Şikâyet dilekçemizden en az iki adet kopya almalı ve hepsini imzalamalıyız. Dilekçenin bir kopyasını da kendimiz almalı ve bizde kalacak kopyaya dilekçeyi alan memurun alındı kaşesi basmasını; tarih, imza ve soruşturma numarasını eklemesini istemeliyiz.
- Savcılıklar ve Mahkemelere verdiğimiz dilekçelerin Savcılık ya da Mahkeme memurlarınca imzalanmış ya da kaşelenmiş bir örneğini saklamalıyız. Verdiğimiz dilekçelerin tarihini yazmalı ve başvuru, soruşturma, muhabere ve esas numarası gibi tüm bilgilerini de not etmeliyiz.
- Şikâyete bağlı suçlarda suç duyurusunda bulunma süresi 6 aydır. Bu süre suç konu eylemin yapıldığı ya da öğrenildiği tarihten başlar ve

6 ay geçtikten sonra başvuru hakkı kaybolur. Hangi suçların şikâyete bağlı olduğu bu kitapçıkta ilgili başlıklar altında açıklanmıştır.

- Şikâyet dilekçemize olayın nerede, ne zaman, nasıl gerçekleştiğini, varsa tanıkların isim ve adreslerini yazmalı ve olayı ispatlamaya yarayacak delilleri de eklemeliyiz (Bkz. Ek-3: Savcılık Şikâyet Dilekçesi Örneği).
- Savcı, dilekçemizi aldıktan sonra ifademizi alacak, delilleri toplayacak, varsa tanıklarımızı dinleyecek ve ardından şikâyetçi olduğumuz kişinin ifadesini alacaktır. Bu işlemlerin ardından, eğer savcı dava açmayı gerektirecek koşullar olduğunu düşünürse bir iddianame düzenleyerek dosyayı mahkemeye gönderecektir. Mahkeme iddianameyi kabul edip davanın açılmasına karar verdiğinde, bize mahkemeden duruşma günü ve saatini bildiren bir tebligat (*yazılı haber kâğıdı*) gelecektir. Gelmezse adliyelerde bulunan savcılıkların soruşturma bürolarına başvurup açılan soruşturma ya da davalarla ilgili bilgilere ulaşabiliriz. Belirtilen günde ve saatte duruşmaya gitmemiz, gidemeyecek durumdaysak yazılı mazeret dilekçesi vermemiz ve söz konusu şikâyetimizi mahkemede anlatmamız gerekir.
- Savcı dava açmak için gerekli koşulların oluşmadığını düşünürse, kovuşturmaya yer olmadığına, yani davanın açılmamasına karar verir. Bu karar bize yazılı şekilde bildirilir. Kararda aynı zamanda nereye, ne kadar süre içerisinde itiraz edebileceğimiz de yazılır. Bu kararın elimize ulaştığı tarihten itibaren kararda belirtilen süre içerisinde belirtilen yere itiraz etmemiz gerekir. Bu itiraz üzerine yetkili Mahkeme ya da hâkimlik ya itirazı kabul edip dava açılmasına karar verir ya da itirazımızı reddeder. Hâkimin bu süreç sonunda vereceği karar kesindir, bir daha aynı yere itiraz edemeyiz.
- Açılan ceza davalarına mağdur olan kadınlar ile öldürülen kadınların yakınları suçtan zarar gören kişiler olarak katılıp davaları takip edebilir.

2. Maddi durumu yetersiz kişilerin dava giderleri için adli yardım; ceza soruşturması, hukuk ve ceza davaları için ücretsiz avukat yardımı gibi hakları vardır.

Bu kitapçıkta sayılan yasal haklarımızdan yararlanmamız için avukat yardımı almamız şart değil; ancak bir avukattan yardım almak süreç

içerisinde hatalı işlem yapılmasını önleyebileceği gibi sonuç alınmasını da kolaylaştırabilir. Maddi durumumuz elvermediğinde adli yardım ve ücretsiz avukat yardımı gibi hizmetlere başvurabiliriz.

Hukuk bilgisi olmayan kişilerin yazdığı dilekçelerle dava açmak hak kaybına yol açabilir.

Hukuk Yargılamasında Ücretsiz Avukat Hakkı (Adli Yardım)

- Maddi koşullarımız uygun değilse ve haklı bir gerekçemiz varsa hukuk davası (*boşanma, nafaka, koruyucu ve önleyici tedbir talebi gibi*) açmak istiyorsak yaşadığımız şehirdeki Baronun adli yardım bürosuna başvurarak kendimize ücretsiz avukat atanmasını isteyebiliriz. Adli yardım bürosuna, ikametgah belgesi, ev, arsa gibi taşınmaz malımızın olmadığına dair tapu müdürlüğü belgesi, SGK'dan maaş almadığımızı ya da sadece asgari ücret aldığımızı ilişkin belge, fakirlik belgesi ve kimlik fotokopisiyle başvurmalıyız.
- Adli yardımın kabul edilmesi halinde kural olarak sadece avukata vekâletname çıkarma ve dava (*yargılama*) masraflarını öderiz. Dava masraflarını da ödeyemeyecek durumdaysak dava açtığımız mahkemeye ayrıca adli yardım başvurusunda bulunabiliriz.

Ceza Yargılamasında Ücretsiz Avukat Hakkı (CMK Servisi)

- Cinsel saldırı suçu ile öldürmeye teşebbüs gibi alt sınırı 5 yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suça maruz kaldığımızda ücretsiz avukat yardımından yararlanmak için Baroların CMK (*Ceza Muhakemesi Kanunu*) servislerine başvurabiliriz.
- CMK servisinde başvurumuzun kabul edilmesi halinde de avukata herhangi bir ücret ya da masraf ödemeyiz.
- Adli yardım ve CMK servisi başvuru şartları ve süreci için yaşadığımız şehirdeki Baroya başvurarak ayrıntılı bilgi alabiliriz.
- Adli yardım veya CMK servisinden atanan avukatla ilgili bir sorun yaşarsak ya da haklı bir sebeple avukatın değişmesini istersek sorunun çözümü için bir dilekçe ile baroya başvurabilir ve başka bir avukat atanmasını talep edebiliriz.
- Kadın Dayanışma Vakfı gibi, kadına yönelik şiddet alanında çalışan

pek çok kadın örgütü vardır. Şiddete maruz bırakıldığımızda bu örgütlere de başvurarak yasal haklar ve başvuru yolları ile ilgili ücretsiz bilgi alabiliriz. Bu kuruluşların listesine internet sitemizden ulaşabilirsiniz.

3. 6284 sayılı Kanun Kapsamında Yapacağımız Başvurularda Dikkat Etmemiz Gerekenler

- 6284 sayılı Kanun, kadına yönelik şiddete maruz kalanların korunmasını ve şiddet uygulayanın durdurulmasını amaçlayan ve acil tedbirler alınmasını sağlayan özel bir kanundur. Bu Kanun kapsamında verilen tüm kararlar sürelidir ve bu kararlara "tedbir kararı" denir. Kanuna göre verilen tedbir kararlarına karşı tefhim (*kararın Mahkemede hazır bulunan tarafların yüzüne okunması*) veya tebliğ (*kararın yazılı olarak bildirilmesi*) tarihinden itibaren iki hafta içinde aile mahkemesine itiraz edebiliriz. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.
- Kanun kapsamında en fazla 6 ay süre ile tedbir kararı verilebilir. Ancak şiddet veya şiddet uygulanma tehlikesinin devam edeceğinin anlaşıldığı hâllerde, talep olmaksızın ya da korunan kişinin ya da Bakanlık veya kolluk görevlilerinin talebi üzerine tedbirlerin süresinin veya şeklinin değiştirilmesine, bu tedbirlerin kaldırılmasına veya aynen devam etmesine karar verilebilir.
- Bu kanundan yararlanmak için mutlaka bizim şikâyetçi olmamız gerekmez. Şiddet veya şiddet uygulanma tehlikesinin varlığı hâlinde herkes bu durumu resmi makam veya mercilere ihbar edebilir. İhbarı alan kamu görevlileri bu Kanun kapsamındaki görevlerini geciktirmeksizin yerine getirmek ve uygulanması gereken diğer tedbirlere ilişkin olarak yetkilileri haberdar etmekle yükümlüdür.
- Tedbir kararı, bizim talebimiz, Bakanlık veya kolluk görevlileri ya da Cumhuriyet savcısının başvurusu üzerine verilir. En çabuk ve en kolay ulaşılabilecek yer Aile Mahkemesi hâkiminden, mülkî amirden ya da kolluk biriminden talep edilebilir.
- Tedbir kararı verilebilmesi için, şiddetin uygulandığına dair delil veya belge aranmaz. Tedbir kararlarının verilmesi, bu Kanunun amacını gerçekleştirmeyi tehlikeye sokabilecek şekilde geciktirilemez.
- Tedbir kararı en kısa sürede şiddet uygulayana ve bize bildirilir. Kara-

rın verilmesi genellikle birkaç gün sürer. Karar tebliğ edilmezse başvuru yaptığımız yere gidip çıkıp çıkmadığını öğrenebilir ve bir örneğinin verilmesini isteyebiliriz. Kararın tebliğ edilmemesi uygulanmasını engellemez. Kararı yanımızda taşımamız ve gerektiğinde göstermemiz önemlidir.

- Hakkında tedbir kararı verilen şiddet uygulayan, bu kararın gereklerine aykırı hareket ederse, fiili bir suç oluştursa bile ihlal edilen tedbirin niteliğine ve aykırılığın ağırlığına göre hâkim kararıyla üç günden on güne kadar, ihlalin tekrarında ise 6 aya kadar zorlama hapsine tabi tutulabilir.

4. Tecavüz ve Diğer Cinsel Saldırı Şikâyet ve Başvurularında Dikkat Edilmesi Gerekenler

Cinsel şiddet kadına yönelik şiddetin en ağır biçimlerinden biridir ve çoğu zaman tanığı ve belgesi olmadan, şiddet uygulayanla yalnız olduğumuz bir ortamda işlenir. Bu yüzden biz kadınlar bakımından bu suçun ispatı zordur. Bu nedenle cinsel şiddete, özellikle de tecavüze maruz kaldığımızda olay sonrası delillerin yok olmadan toplanması için şu noktalara dikkat etmemiz son derece önemlidir:

- Eşi ya da tanıdığı veya tanımadığı başka birisi tarafından tecavüze uğrayan bir kadının ya da kız çocuğunun kesinlikle **yıkanmadan, ilk 48 saat içinde** sağlık raporu almak için Savcılık ve hastaneye başvurması çok önemlidir. Saldırımı belgeleyen bir doktor raporu almak için savcılıktan bizi Adli Tabibe sevk etmesini isteyebiliriz.
- Saldırganın tüyü, saç, bedensel sıvıları üstümüzde kalmış olabilir. Boğuşma sırasında tırnaklarımızın altına saldırganın derisi sıkışmış olabilir. Bunların hepsi önemli birer delildir ve saldırganın yakalanıp cezalandırılmasında çok etkili olabilir. **Cinsel bir saldırıdan sonra çoğu kadın hemen yıkanıp temizlenmek, olanları unutmak, geride bırakmak ister. Ancak zor olsa da el/yüz yıkamak, ağzı çalkalamak, kıyafet değiştirmek gibi bu kanıtların kaybolmasına yol açabilecek herhangi bir şey yapılmamalıdır.** Tecavüz sırasında üzerimizde olan giysi ve iç çamaşırlarını asla yıkamamalıyız. Henüz şikâyetçi olmaya hazır değilsek bu giysileri olabildiğince az dokunarak temiz bir torbanın içinde saklayabiliriz.

- Doktor muayenesinde, vücuttaki her bir izi, yarayı ve bulguyu kayda geçirtmek, yine saldırganın kimliğini ve eylemini tespit ettirebilecek ya da kanıtlayabilecek genital organda (üreme organları ve bunların buldukları yerler), ağızda veya vücudun herhangi bir yerinde tecavüzcüye ait herhangi bir izi (*sperm, tırnak parçası, saç, kan örneği vb.*) yok etmeden tüm delilleri polise/jandarmaya/savcılığa toplamak çok önemlidir. **Doktor yeterince dikkatli değilse kanıt olabileceğini düşündüğümüz konulara dikkatini çekerek bunları rapora yazmasını sağlayabiliriz.**
- Doktora gidemediysek durumu bir arkadaşımız ve tanıdığımızla paylaşmak ve bedenimizdeki izlerin ve yüzümüzün görüneneği şekilde tarih gösterme özelliği olan bir telefon veya fotoğraf makinesi ile çekim yapıp saklamak faydalı olabilir.
- Saldırıyı gören tanık varsa o da karakola götürülebilir. Eğer saldırganı gördüysek ya da tanırıyorsak polis ya da jandarma karakolunda saldırganın nasıl görüldüğünü tarif etmeli, hakkında bildiğimiz tüm ayrıntıları anlatmalıyız. Varsa başka tanıkların da dinlenmesini ve gerekli delillerin toplanmasını istemeliyiz.
- Tecavüz ile ilgili fiziksel izler yoksa ya da fiziksel izler 48-72 saat aralığında başvurulmadığı için kaybolmuşsa bu defa tecavüzün psikolojik bulgularının tespit edilmesi için Adli Tıp, üniversite hastanelerinin veya herhangi başka hastanelerin psikiyatri servislerine başvurup psikolojik sağlık raporu almaya çalışabiliriz.

Maruz bırakıldığımız şiddetin türü ne olursa olsun Kadın Dayanışma Vakfı gibi şiddete maruz bırakılan kadınlarla çalışan kadın kuruluşlarından destek almak önemlidir. Bu kuruluşların listesine internet sitemizden ulaşabilirsiniz. Bu destek öncelikle bize güç verir. Ayrıca bu tür kuruluşların ve buralarda çalışanların raporları dava süreçlerinde kanıt oluşturabilir. Şikâyetçi olmak ya da dava açmak konusunda kararsızsak bile olay gerçekleştiğinde en kısa sürede bir kadın kuruluşuna bizzat giderek ya da telefonla başvurmamız yararlı olacaktır.

4. Dilekçe Örnekleri

Bu kitapçıkta anlatılan yasal yollara başvururken aşağıdaki dilekçe örneklerinden yararlanabiliriz.

1. 6284 sayılı Kanun kapsamında yapılacak başvuru dilekçesi örneğı
2. Tasarruf yetkisinin kısıtlanması dilekçe örneğı
3. Savcılık suç duyurusu dilekçesi örneğı

1. 6284 sayılı Kanun kapsamında yapılacak başvuru dilekçesi örneği

DİKKAT! Dilekçe örneğindeki parantez içindeki açıklamalar sizin için yapılmıştır. Bunları okuduktan sonra silerek dilekçenizi ihtiyacınıza göre doldurunuz.

NÖBETÇİ AİLE MAHKEMESİ SAYIN HÂKİMLİĞİ'NE

(Tedbir nafakası talebiniz varsa) “TEDBİR NAFKASI TALEPLİDİR”

DAVACI : *(Bilgilerin gizli kalması gerekiyorsa TC kimlik numaranızı yazmayın)*

ADRES : *(Bilgilerin gizli kalması gerekiyorsa adresinizi yazmayın)*

DAVALI:

ADRES :

KONU : Davalı tarafından gördüğüm ve aşağıda açıklanan şiddet türleri nedeni ile Sayın Mahkemenizden, 6284 SAYILI AİLENİN KORUNMASI VE KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN ÖNLENMESİ HAKKINDA KANUN uyarınca İVEDİLİKLE ilgili tedbirlerin alınması hakkında talep ve beyanlarımın sunulmasıdır.

AÇIKLAMALAR :

1. Davalı kişi benim olur. (Eğer, “tek taraflı ısrarlı takip mağduru” iseniz ve bu kişiyi tanımıyorsanız dilekçede bu kişiyi tanımadığınızı belirtiniz ve sizi nerede ve nasıl takip ettiğine dair bilgi veriniz)

(Çocuğunuz varsa onlar hakkında bilgi veriniz. Yaşlarını yazınız. Onlar da şiddete maruz kalıyorsa bunu da yazınız. Varsa sizinle beraber şiddete maruz kalan diğer tanıdık/ akrabalarınızı da belirtiniz.)

2. Bu kişi tarihinden bu yana tarafıma aşağıda saydığım şiddet türlerini uygulamıştır.

(Davalının size uyguladığı tüm şiddet türlerini ayrıntılı olarak sıralayınız. Bu şiddet türlerini ne zaman ve nerede uyguladığını ve bunlara tanık olanları anlatınız. Bu şid-

det türleri sonucunda herhangi bir kuruma (polis ve hastane gibi) başvurduysanız belirtiniz. Daha önce açılmış bir dava varsa belirtiniz. Davalının silahu varsa ve herhangi bir alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı varsa dilekçeye yazmayı unutmayınız.)

3. Davalının şiddet uygulaması sonucu haldeyim. (Şiddet sonucu yaşadığınız sağlık ve ekonomik sorunları ve uğradığımız maddi ve manevi zararlarınızı yazın. Sığınmaevinde kalmak istiyorsanız belirtiniz. Davalı, evin geçimini sağlayan kişi ise hem kendiniz hem çocuklarınız için tedbir nafakası talep edebilirsiniz.)

4. Sonuç olarak, kendim için tedbirlerin, davalı şiddet uygulayana yönelik olarak datedbirlerin alınmasını talep ederim. (Kendiniz için ihtiyacınız olan ve alınmasını istediğiniz tüm tedbirleri sayınız. Davalıya yönelik gerekli olduğunu düşündüğünüz tüm tedbirleri sayınız.)

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıdaki açıklamalardan dolayı Sayın Mahkemenizden,

- Kendim için koruyucu tedbirlerinin alınmasını,
- Şiddet uygulayan davalıya yönelik önleyici tedbirlerinin alınmasını,
- Ayrıca 6284 sayılı Kanun'un ilgili maddeleri ile ilgili mevzuat uyarınca GEREKLİ TÜM TEDBİRLERİN Mahkemeniz tarafından verilerek, gecikmeksizin, İVEDİLİKLE 6 AY SÜRE İLE TEDBİR KARARI VERİLMESİNİ TALEP EDERİM. Saygılarımla. *Tarih*

(Ad ve Soyad)

(İmza)

(Varsa dilekçe eklerinizi yazınız ve dilekçenize ekleyiniz.)

2. Tasarruf yetkisinin kısıtlanması dilekçe örneği

..... NÖBETÇİ AİLE MAHKEMESİ'NE

DAVACI : Adı/Soyadı (TC Kimlik No:)
Adres:.....

DAVALI : Adı/Soyadı (TC Kimlik No:)
Adres:.....

KONU : Davalı eşimin borçlularına, ödemeyi tamamen bana yapmalarının emredilmesi (TMK m. 198) ve davalının tasarruf yetkisinin sınırlanması (TMK m. 199) talebidir.

AÇIKLAMALAR :

1- Eşim ile tarihinden bu yana evliyiz ve müşterek çocuğumuzla birlikte aynı konutta yaşamaktayız.

2- Müşterek çocuklarımızdan, ... sınıf öğrencisidir ve sınavlarına hazırlanmaktadır. Diğer çocuğumuz ise yaşında olup, tüm bakımını ben üstlenmiş durumdayım. Bu sebeple de herhangi bir işte çalışmıyorum/çalışmıyorum. Evin geçimini ve çocukların bakım giderleri eşimin maaşı ile karşılamaktayız.

3- Eşim olarak çalışmaktadır. Eşim, evin geçimi için gerekli olan parayı çoğunlukla başka yerlere harcamaktadır....

4- Eşim üzerine kayıtlı adresindeki daire ile arabayı da haciz ettirip satacağından endişe etmekteyim.

5- Ben tüm bu koşullar altında, iki çocuğun bakım ve masrafları için eşimin maaşına ihtiyaç duyarken, davalı eşimin bilinçsizce harcamaları ve tasarrufları bizi yoksulluğa düşürmekte ve çoğu zaman mutfak masraflarını dahi karşılayamaz duruma gelmekteyiz.

6- Yukarıda açıklanan nedenlerle; para harcama ve tasarrufta bulunma konusunda, ailenin ekonomik çıkarlarına aykırı davranan eşimin borçlularına ödemeyi tamamen bana yapmalarının emredilmesini (TMK m. 198) ve davalı eşimin mal varlığı üzerinde tasarruf yetkisinin sınırlandırılması (TMK m. 199)..... taşınmaz ve araç üzerine tedbir konulmasını isteme zorunluluğu doğmuştur.

DELİLLER :

.....

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda açıklanan ve resen gözetilecek nedenlerle; aile birliğimizin devamını teminen; başta çocuklarımın bakım masraflarının karşılanabilmesi ve evin geçiminin sağlanabilmesi bakımından;

- 1- Davalı eşimin borçluları olan adresindeki isimli kişilere/ kurumlara ödemeyi tamamen bana yapmalarının emredilmesi,
- 2- Davalı eşim üzerine kayıtlı adresindeki daire ile plakalı araç üzerine tedbir konulması,

konusunda karar verilmesini talep ederim. Saygılarımla. *Tarih*

Davacı

İmza

3. Savcılık suç duyurusu dilekçesi örneği

..... CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

ŞİKAYETÇİ : Adı/Soyadı (TC kimlik no:)
Adres/Telefon numarası

ŞÜPHELİLER : Adı/Soyadı (TC kimlik no:)
Adres/Telefon numarası

SUÇ :.....

SUÇ TARİHİ :.....

AÇIKLAMALAR

1. Şüpheli/Şüphelilergünü suçu işlemişlerdir. Olayın gelişimi ve ayrıntıları şu şekildedir;
2.
3. Bu olaya ilişkin kişiler tanıktır. Olaya ilişkin toplanmasını istediğim deliller şunlardır,.....
4.
5.

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda açıklandığı üzere işlenen suç nedeniyle şüphelilerin yargılanıp cezalandırılması için haklarında dava açılmasını talep ederim. Saygılarımla. *Tarih*

Şikayetçi
İmza

Dilekçe eki

Nüfus cüzdanı fotokopisi

Olaya ilişkin bilgi içeren belgeler



KADIN DAYANIŞMA VAKFI

Mithatpaşa Cad. No:61/12 06420 Kızılay/Ankara

Tel : (0312) 430 40 05 – 432 07 82

E-posta: bilgi@kadindayanismavakfi.org.tr



www.kadindayanismavakfi.org.tr



[kadindayanismavakfi](https://www.facebook.com/kadindayanismavakfi)



[kadin_dv](https://twitter.com/kadin_dv)



[kadindayanismavakfi](https://www.instagram.com/kadindayanismavakfi)